

Åbo stad

Åbo stads program för integrations- främjande

2022–2025

1. Bakgrund till programmet för integrationsfrämjande

Med hjälp av programmet för integrationsfrämjande 2022–2025 styr Åbo integrationsarbetet och främjar en lyckad integration. Programmet grundar sig på ett övergripande samarbete med vilket integrationen i Åboregionen främjas. Detta samarbete har i beredningsfasen omfattat arbetsgrupper, vars medlemmar bestått av en bred grupp tjänsteinnehavare som arbetar med invandringsärenden, både från Åbo stad och statligt anställda samt därtill representanter för läroanstalter och föreningar. Både Åbo stads ledningsgrupper och ledningsgrupperna och styrgrupperna för International House Turku samt servicepersonalen som arbetar med invandrare har haft viktiga roller i detta.

Lagen om främjande av integration (1386/2010) utgör den juridiska grunden för uppgörandet av programmet för integrationsfrämjande. Lagen förutsätter att Åbo stad ska utarbeta ett program för integration som godkänns i stadsfullmäktige en gång under fullmäktigeperioden. Tillsammans med den övriga lagstiftningen som styr kommunernas tjänster fastställer lagen om främjande av integration de tjänster som tillhandahålls för dem som ska integreras. Enligt lagen om främjande av integration är det gällande programmet för integrationsfrämjande en förutsättning för Åbos rätt att få ersättning av staten för ordnandet av integrationstjänster.

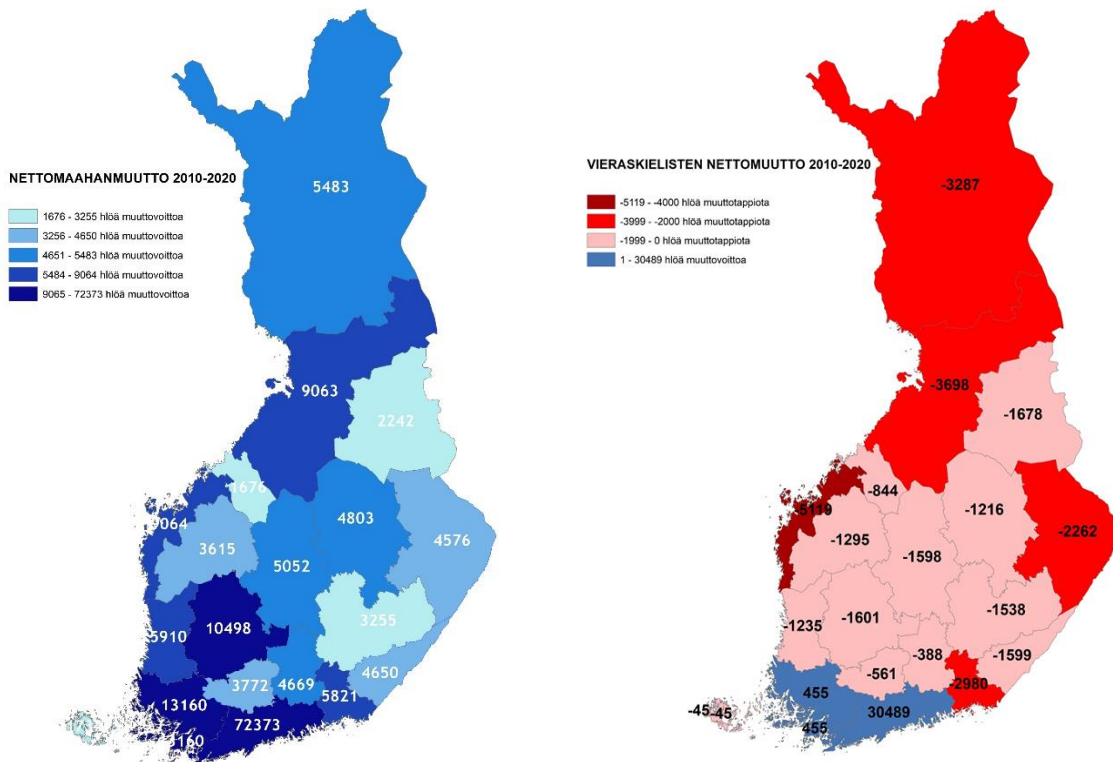
Programmet för integrationsfrämjande får en strategisk ram av Åbo stadsstrategi Åbo 2030, i vilket ett tema är det internationella Åbo. En livskraftig tillväxt förutsätter välmående och integrerade invandrare och i stadsstrategin konstateras att International House Turku har rollen som erbjudare av flexibla integrationstjänster. Åbo stads spetsprojekt såsom spetsprojektet för gemenskap, välfärd och en balanserad utveckling av bostadsområden, stöder strategiskt programmet för integrationsfrämjande. Programmet för integrationsfrämjande betjänar också målet att stärka hållkraften då det gäller att locka forskare, undervisningspersonal och utbytesstudenter som kommer till högskolorna i Åbo från utlandet eller andra orter, att stanna kvar. Målet ingår i spetsprojektet för kompetens. Till Åbos strategiska mål hör därtill att locka och integrera de internationella, kompetenta inflyttare som flyttat hit.

Åbo fullmäktigegruppers åtagande mot rasism, som ingår i programmet Borgmästarnas Åbo ger ett politiskt ryggstöd för programmet. Enligt åtagandet samarbetar alla fullmäktige grupper för att förbättra de utländska invånarnas ställning och förbinder sig till att främja alla människors likvärdiga ställning, bemötande och jämställdhet. Borgmästarprogrammet inverkar också aktivt på främjandet av kompetent arbets- och utbildningsrelaterad invandring för att säkerställa att kompetenskraven hos regionens företag möts. Vi säkerställer att program för integration och förebyggande av utslagning har rätta mätare för att resultatutveckling genomföra programmet. Utvecklingen av fostran och lärande, fritidstjänsterna och stadsmiljön förutsätter samarbete över partigränserna, där behoven hos invandrare och personer med andra språk har beaktats enligt programmet.

I programmet för integrationsfrämjande ville man genom människocentrerat ledarskap ge röst åt befolkningen med ett annat modersmål i Åbo via enkäter. Det centrala målet har varit att utarbeta ett så människonära och faktabaserat program så möjligt där man mer lägger fokus på behoven för dem som ska integreras än på stadens nuvarande serviceutbud. Detta har förutsatt en direkt insamling av aktuell information från invandrarna under 2012. Behoven för dem som ska integreras har kartlagts med en välfärdsenkät vars målgrupp var de invandrare med ett annat modersmål som bor permanent i Åbo. Den andra informationskällan som påverkat riktlinjerna i programmet för integrationsfrämjande är en undersökning om etableringstjänster som riktades till både företag och internationella anställda. Åbo yrkeshögskolas och Yrkeshögskolan Novias internationella studerande inom tjänstedesign som utnyttjat det nationella programmet för artificiell intelligens i sitt arbete och det omfattande expertnätverket har erbjudit sakkunskap för att förstärka det människonärheten.

2. Åbos befolkning som talar annat språk

Befolkningsstatistik

Timo Aro har i kartorna ovan utarbetat en analys om nettoinvandring och invandrarnas "vidareflyttningar" utifrån Statistikcentralens befolkningsstatistik.

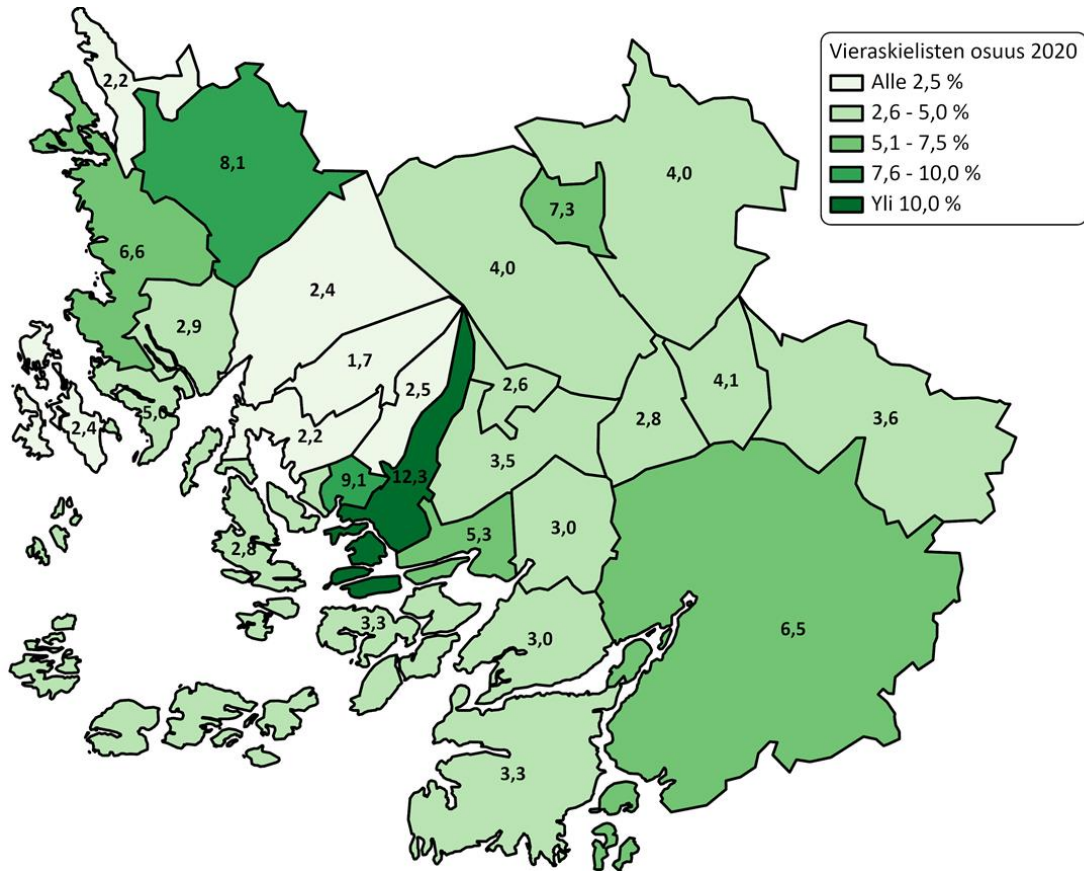
I den första kartan beskrivs nettoinvandringens mängd under åren 2010–2020. Nettoinvandringen var positiv i alla landskap under granskningsperioden. Egentliga Finlands inflyttningsöverskott var sammanlagt 13 160 personer, vilket efter Nyland var den största siffran av alla landskap.

I den andra kartan beskrivs hur personer med annat språk dvs. invandrare flyttat vidare inom Finland. Nyland och Egentliga Finland var de enda landskapen med inflyttningsöverskott. I Egentliga Finland var inflyttningsöverskottet 455 personer under åren 2010–2020.

Störst var Egentliga Finlands inflyttningsöverskott av personer från Estland (1954), Irak (1143), Ukraina (955), Ryssland (914), Iran (608), Rumänien (602), Polen (538), Lettland (435), Kina (430) och Thailand (425) åren 2010–2020.

Åbo stads andel av hela landskapets nettoinvandring var 73,6 procent åren 2016–2020. Också Salo, Reso, Laitila och Nystad hade betydliga inflyttningsöverskott.

Nedan är andelen personer med annat språk i Egentliga Finlands kommuner 31.12.2020.

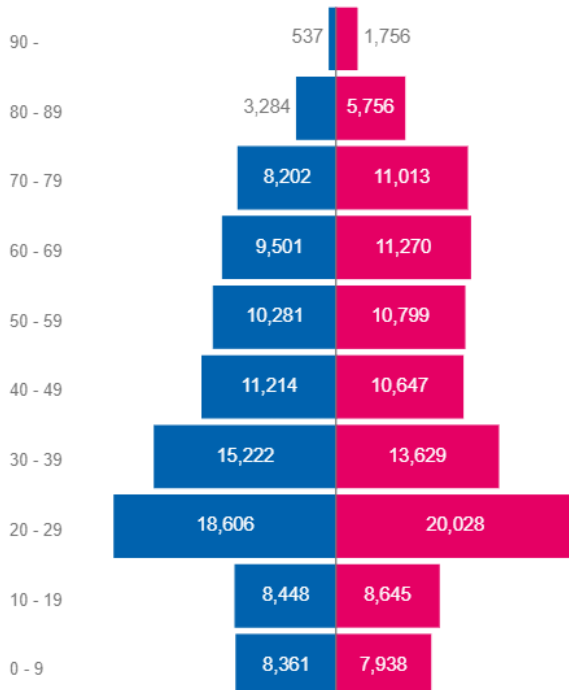
Turun väestö 31.12.2021

Lähde: Tilastokeskus / Väestötilastopalvelu

Ikäpyramidi

Hela befolkningen

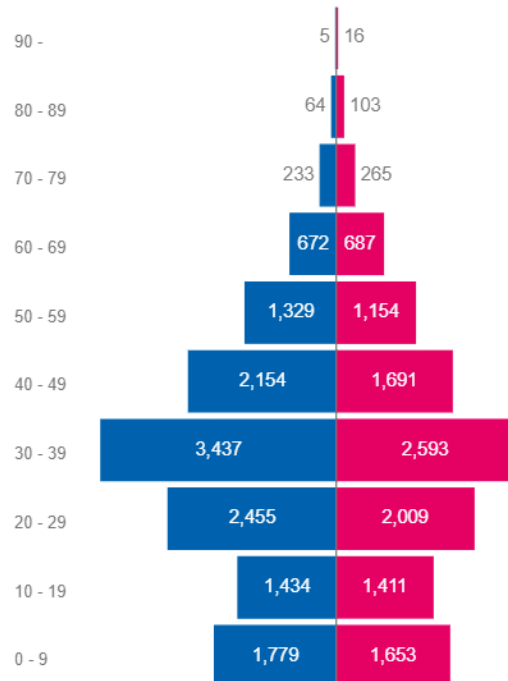
● Miehet ● Naiset

Ikäpyramid

Befolkning som talar annat språk

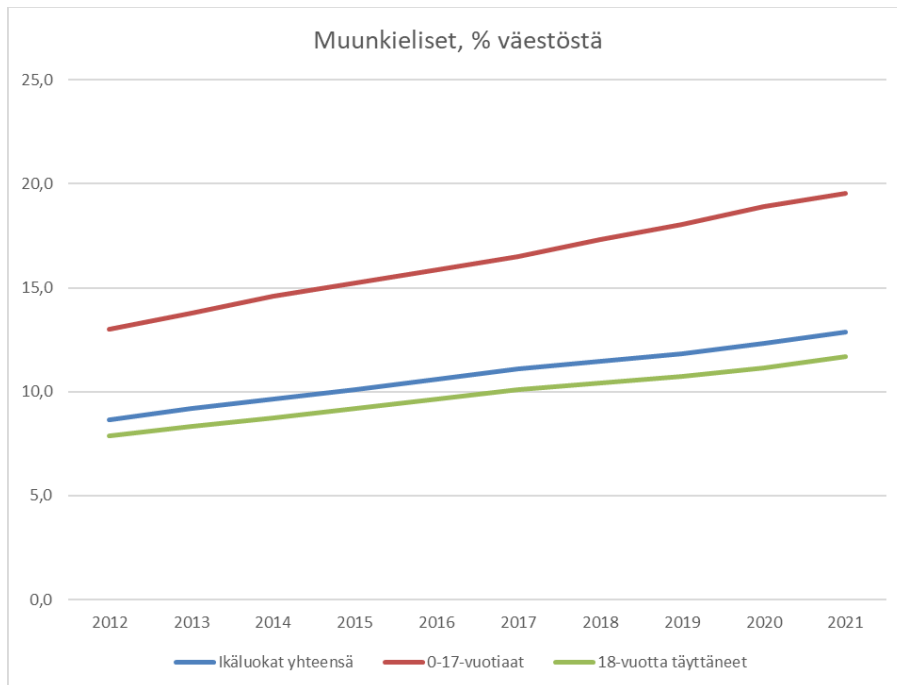
● Miehet ● Naiset

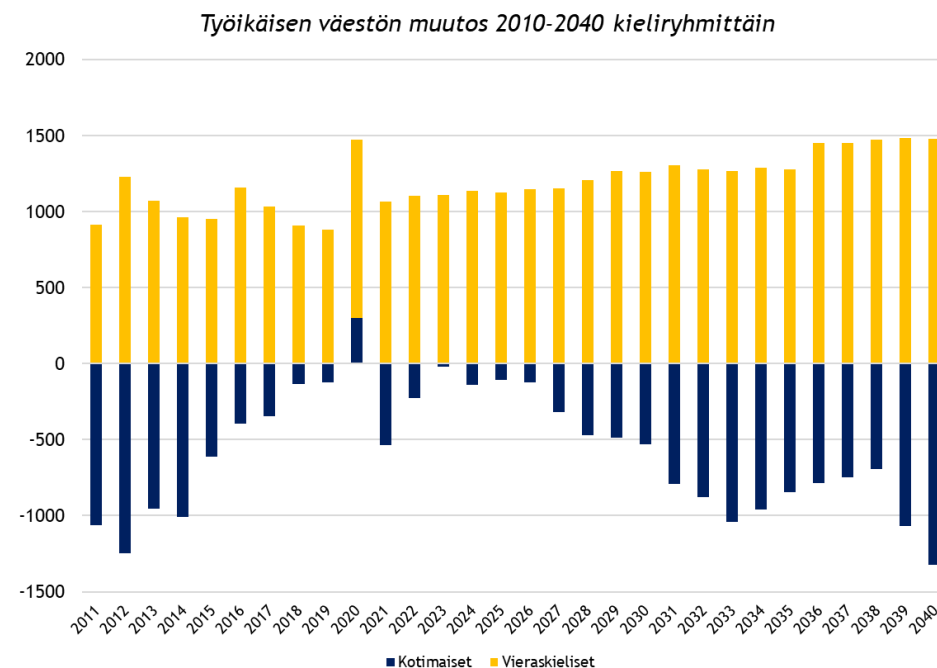
Åldersstrukturen hos den främmandespråkiga befolkningen är yngre än åldersstrukturen för den äldre befolkningen i Åbo. Åbos totala befolkning uppgick till 195 137 personer 31.12.2021 och medianåldern var 38 år. Åbos främmandespråkiga befolkning uppgick till 25 144 personer och

medianåldern var 32 år.

Åbos befolkningsökning grundar sig helt på ökningen av den främmandespråkiga befolkningen.

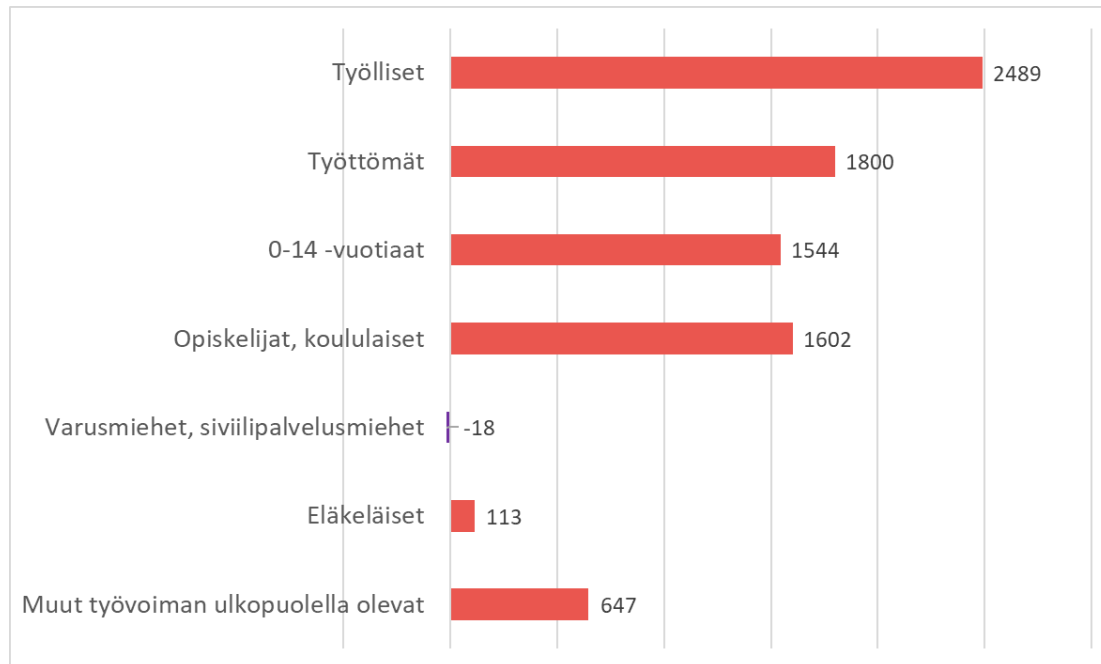
Timo Aro har utifrån statistiken skapat en prognosutveckling för befolkningen i arbetsför ålder. Nettoförändringen för de som talar inhemska språk är märkt med blått och nettoförändringen för de som talar andra språk är märkt med gult.

I grafen beskrivs utfallet för den årliga förändringen gällande befolkning i arbetsför ålder (15–64-åringar) i Åboregionen under åren 2011–2020 och som uppskattad utveckling under åren 2020–2040. Befolkningen i språkgruppen för de inhemska språken i åldern 15–64 år minskade med 5 600 personer under åren 2011–2020 i Åboregionen. Under prognosperioden krympte befolkningen i språkgruppen för de inhemska språken i åldern 15–64 år med 12 100 personer. Befolkningen i arbetsför ålder som talar andra språk, ökade med 10 200 personer i Åboregionen under åren 2010–

2020 och kommer enligt prognosen att öka med 25 300 personer fram till år 2040. Befolkningen som talar ett annat språk upprätthöll på 2010-talet och upprätthåller på 2020–2030-talen ökningen av befolkningen i arbetsför ålder i Åboregionen.

Då man bedömer den huvudsakliga verksamheten i Åbo ekonomiska region, bestod volymmässigt den största delen av inflyttningsöverskottet av sysselsatta invandrare dvs ca 2 500 personer under åren 2010–2019. Åboregionen fick därtill på 2010-talet ett betydande inflyttningsöverskott bestående av studerande och barn under 15 år samt arbetslösa arbetssökande och andra personer utanför arbetskraften. Med tanke på Åboregionen är det betydande att regionen hade ett betydligt antal inflyttningsöverskott i de grupper som har framtidskapital dvs. sysselsatta, studerande och barn.

Personer

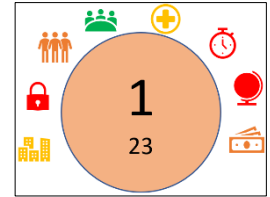
Utifrån den välfärdsundersökning som gjordes bland främmandespråkiga inför utarbetandet av Åbos plan för integrationsfrämjande, har Gofore Oy gjort en klusteranalys, i vilken de delades in i tio olika grupper enligt dimensionerna för välbefinnande. Ju mindre tal gruppen fick, desto längre tid har de redan varit i Finland. Siffrorna i de bollar nedan där det också finns en annan siffra i bollen, beskriver hur många av de som svarade på enkäten har inkluderats i klustret för denna grupp. Därtill beskriver i bollen åtta symboler olika aspekter för välbefinnande. Ju rödare bilden är, desto fler utmaningar finns och ju grönare, desto bättre är situationen.

"Hyvin pitkään Suomessa asuneet haasteiden kohtajat"

Perhe: Perheellisiä
Tulleet Suomeen: Kauan sitten
Puhutut kielet: Kurdi-sorani
Maahantulon syy: Korostetusti pakolaistaustaa

"[...] turvattomuuden tunnetta, yksinäisyyttä, mutta yhteiskunnallisesti vaikuttavia [...]]"

Koulutus ja työnteko: <ul style="list-style-type: none"> Matalaa koulutusta Työelämässä eri työn muotoja. 	Sosiaaliset suhteet <ul style="list-style-type: none"> Vapaa-ajan kautta ei saatu kantasuomalaisia ystäviä 	Syrjintä ja yksinäisyys <ul style="list-style-type: none"> Turvattomuuden tunnetta Yksinäisyyttä
Palveluiden käyttö ja vaikuttaminen <ul style="list-style-type: none"> Ei käytetä vapaa-ajan palveluita Aktiivista median käyttöä ja vaaliaktiivisuutta 	Suomen kielen taidot Talous Terveys 	

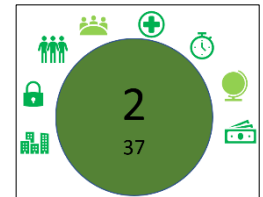

"Pitkään Suomessa asuneet aktiiviset ja hyvinvoivat turkulaistuneet"

Perhe: Perheellisiä
Tulleet Suomeen: Kauan sitten
Puhutut kielet: Korostetusti kurdi-sorani
Maahantulon syy: Korostuneesti Suomessa syntyneitä

"[...] kokevat itsensä turkulaiseksi, äänestävät, kierrättävät, käyttävät neuvola [...]]"

Koulutus ja työnteko: <ul style="list-style-type: none"> Keskittason koulutusta Pääsääntöisesti työelämässä 	Sosiaaliset suhteet <ul style="list-style-type: none"> Kantasuomalaisia ystäviä työn kautta 	Syrjintä ja yksinäisyys <ul style="list-style-type: none"> Eivät koe syrjintää tai yksinäisyyttä
Palveluiden käyttö ja vaikuttaminen <ul style="list-style-type: none"> Aktiivista vapaa-ajan palveluiden käyttöä Aktiivisia äänestäjiä 	Suomen kielen taidot Talous Terveys 	

"Kouluttautuneet ulkopuolisuuden kokijat"

Perhe: Korostuneesti avioliitossa
Eri tyyppisiä ihmisiä erilaisista taustoista, osa varakkaista.

"Korkeasti koulutettuja, jotka kokevat ulkopuolisuutta ja syrjintää"

Koulutus ja työnteko: <ul style="list-style-type: none"> Korkeasti koulutettuja Työnhaussa ongelmia Korostuneesti täyspäiväistä työntekoa 	Sosiaaliset suhteet <ul style="list-style-type: none"> Negatiivisia näkemyksiä omasta sosiaalisesta tilanteesta 	Syrjintä ja yksinäisyys <ul style="list-style-type: none"> Koetaan paljon syrjintää ja ulkopuolisuutta Koetaan hieman yksinäisyyttä
Palveluiden käyttö ja vaikuttaminen <ul style="list-style-type: none"> Yhteiskunnallisesti aktiivisia 	Suomen kielen taidot Talous Terveys 	

Kotoutumisen tiellä olevat perheelliset tulevaisuususkoiset"

Perhe: korostuneesti perheellisiä
Tulleet Suomeen: asuneet Suomessa pidempään
Puhutut kielet: arabia
Maahantulon syy: pakolaistaustaa

"Kotoutuminen pitkittynyt, kieltä jonkin verran opittu [...]"

Koulutus ja työnteko:

- Koulutus keskitasoa
- Koto-koulutukset edelleen monilla menossa

Sosiaaliset suhteet

- Ei hirveästi kantasuomalaisia ystäviä

Syrjintä ja yksinäisyys

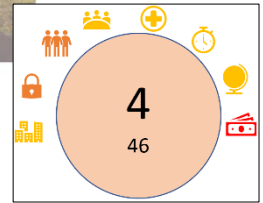
- Koetaan paljon syrjintää
- Jonkin verran turvattomuutta

Palveluiden käyttö ja vaikuttaminen

- Palveluiden käyttö keskitasoa

Suomen kielen taidot

- Talous
- Terveys

"Suuria ja syviä ongelmia kokevat"

Perhe: Vaihtelevaa siviilisäätä
Puhutut kielet: Arabia, kurdi-sorani
Maahantulon syy: Perhesyyt

"[...] Ongelmat eivät ole pelkästään laaja-alaisia kaikille osa-alueille ulottuvia, vaan ne ovat syvemmällä yksilön ja ehkä hänen piiriensäkin toiminnassa [...]"

Koulutus ja työnteko:

- Matalaa koulutustasoa
- Osa opiskelee

Sosiaaliset suhteet

- Sosiaalisissa suhteissa haasteita

Syrjintä ja yksinäisyys

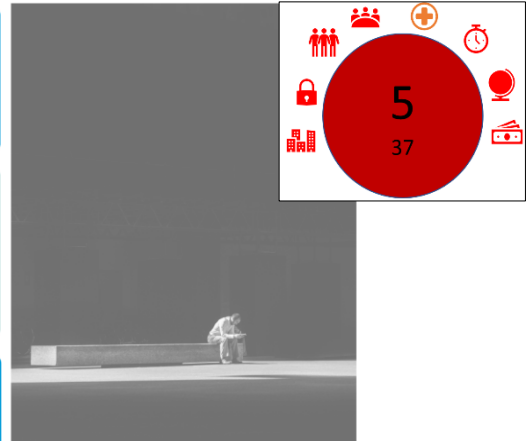
- Suurta turvattomuuden tunnetta
- Jonkin verran syrjintää

Palveluiden käyttö ja vaikuttaminen

- Ei aktiivista palveluiden käyttöä

Suomen kielen taidot

- Talous
- Terveys

"Perheettömät arjen kamppailijat"

Perhe: Vaihtelee, korostuneesti perheettömiä
Puhutut kielet: Kiina, venäjä ja useita
Maahantulon syy: Opiskelu, työ

"Ollaan melko tyyväisiä ja koetaan ympäristö turvallisiksi [...] korostuneesti asutaan ylioppilaskylässä"

Koulutus ja työnteko:

- Kouluttaudutaan eteenpäin jos epäonnistutaan työhäussa

Sosiaaliset suhteet

- Sosiaaliset suhteissa ei suuria ongelmia, mutta voisivat olla paremmalla mallilla

Syrjintä ja yksinäisyys

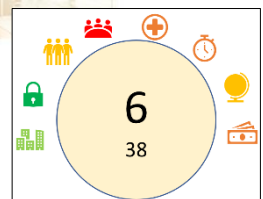
- Ei koeta syrjintää
- Koetaan ympäristö turvallisiksi

Palveluiden käyttö ja vaikuttaminen

- Palveluiden käyttö keskitasoa
- Ei vaikuteta aktiivisesti yhteiskuntaan

Suomen kielen taidot

- Talous
- Terveys

"Sosiaaliset ja aktiiviset tyytyväiset perheelliset"

Perhe: Korostetusti perheellisiä
Puhutut kielet: Arabia
Maahantulon syy: Perhesyyt

"Erittäin tyytyväisiä elämäänsä ja kaupunkiinsa, vaikka koulutus ja kielitaito ei vielä ainakaan kovin korkealla"

Koulutus ja työnteko:

- Koulutus keskitasoa
- Korostuneesti opiskellaan

Sosiaaliset suhteet

- Sosiaalisia
- Kantasuomalaisia ystäviä

Syrjintä ja yksinäisyys

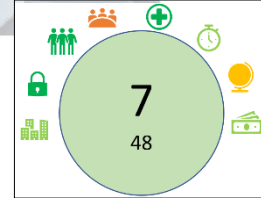
- Ei koeta syrjintää tai yksinäisyyttä

Palveluiden käyttö ja vaikuttaminen

- Jonkin verran palveluiden käyttöä

Suomenkielen taidot

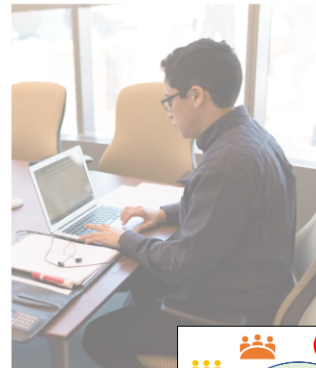
- Talous
- Terveys

"Osin paikkansa löytäneet opiskelevat yksineläjät"

Perhe: Naimattomia
Tulleet Suomeen: Vastikään
Puhutut kielet: Useita
Maahantulon syy: Työ

"Yksinasuvia melko tuoreltaan maahan tulleita korkeasti koulutettuja, asuvat erityisesti ylioppilaskylässä"

Koulutus ja työnteko:

- Korkea koulutustaso
- Pääosin opiskelevat ja ovat töissä

Sosiaaliset suhteet

- Jonkin verran kantasuomalaisia ystäviä
- Ei paljon läheisiä

Syrjintä ja yksinäisyys

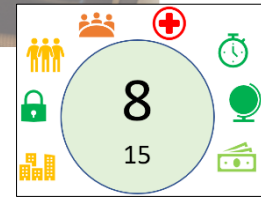
- Koetaan ympäristö turvalliseksi
- Jonkin verran syrjintää
- Ei koeta Turkua kodiksi

Palveluiden käyttö ja vaikuttaminen

- Aktiivisia
- Median seuraaminen lähtömaapainotteisesti

Suomenkielen taidot

- Talous
- Terveys

"Hiljattain Suomeen muuttaneet kouluttautuneet paikkaansa etsivät"

Perhe: Vaihtelevaa siviilisäätystä
Tulleet Suomeen: Vastikään
Puhutut kielet: Tunteen
Maahantulon syy: Työ ja opiskelu

"Vähän aikaa sitten Suomeen tulleita [...] haluttaisiin tehdä lisää työtunteja"

Koulutus ja työnteko:

- Osa-aika töitä opiskelun ohella
- Ongelmia päästä kokaikatoihin, halutaan lisää työtunteja

Sosiaaliset suhteet

- Sosiaalisissa suhteissa jonkin verran haasteita

Syrjintä ja yksinäisyys

- Koetaan paljon syrjintää ja turvattomuutta

Palveluiden käyttö ja vaikuttaminen

- Ei aktiivista palveluiden käyttöä (paitsi terveyspalveluita)
- Seurataan mediaa harvakseltaan

Suomen kielen taidot

- Talous
- Terveys

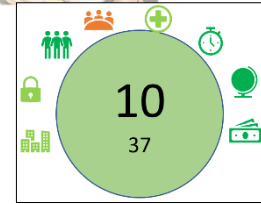

"Juuri Suomeen muuttaneet korkeakoulutetut osaajat"

Perhe: Vaihtelevaa siviilisäätystä
Tulleet Suomeen: Vastikään
Puhutut kielet: Englanti, Kiina ja useita
Maahantulon syy: Työ ja opiskelu

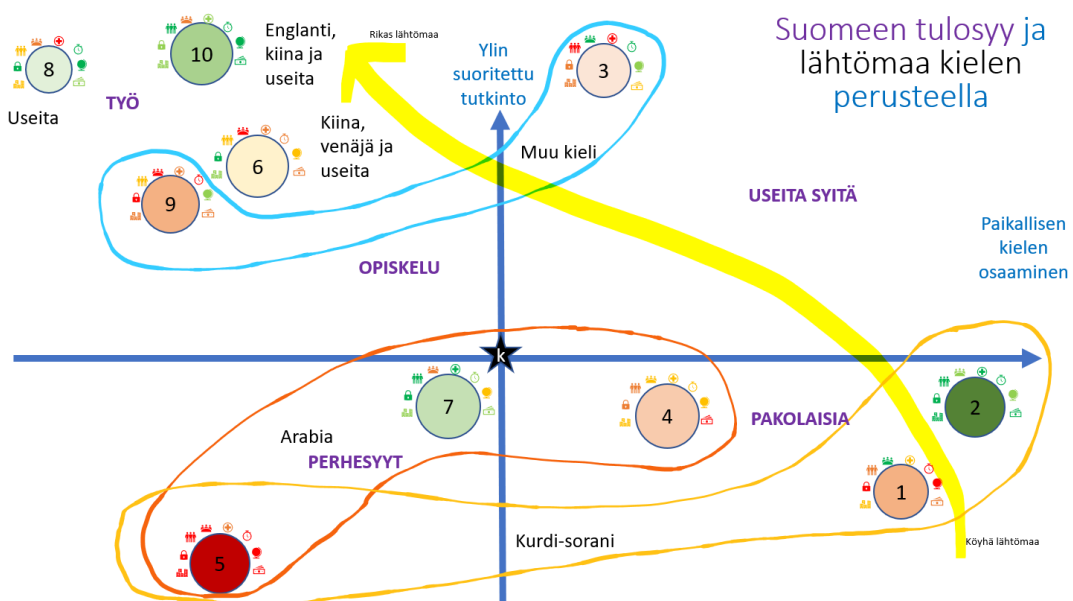
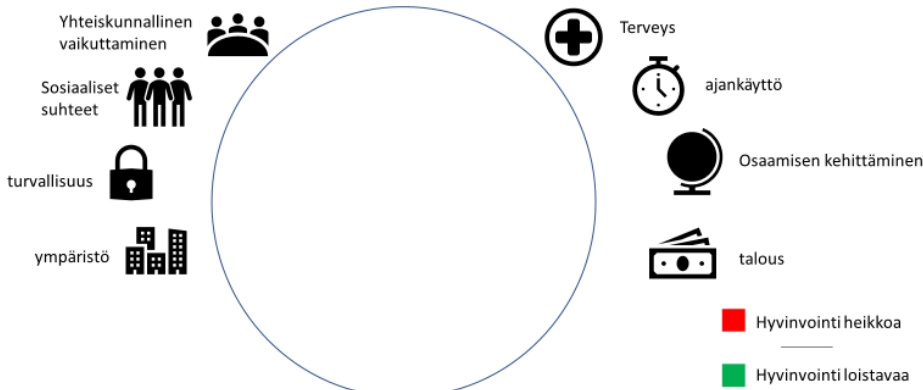
"Osaaminen ja tulot korkealla ja hyvin menee melkein kaikilla osa-alueilla [...]"

Koulutus ja työnteko: <ul style="list-style-type: none"> Hyvin korkea koulutustaso Täystyöllisyydessä usein opintojen ohella 	Sosiaaliset suhteet <ul style="list-style-type: none"> Koetaan sosiaalisten suhteiden olevan hyvällä mallilla Kantasuomalaisia ystäviä 	Syrjintä ja yksinäisyys <ul style="list-style-type: none"> Ei koeta syrjintää
Palveluiden käyttö ja vaikuttaminen <ul style="list-style-type: none"> Käytetään vapaa-ajan palveluita Vähäistä yhteiskunnallista vaikuttamista 	<ul style="list-style-type: none"> Suomen kielen taidot: Talous: Terveys: 	

Grupperna nedan har märkts enligt utbildningsnivå och kunskaper i finska/svenska. Ju grönare bollen är, desto bättre mår de. I bilden beskrivs också välbefinnandet på Stiglitz olika välfärdsdimensioner. Ju mindre talet är, desto längre har de som ingår i klustret varit i Finland.

Käytetyt merkinnät: hyvinvoinnin varannot

3. Åbos tjänster för invandrare och personer som talar andra språk

3.1. Koncernförvaltningens invandrantjänster

I Åbo samlades 2021 invandrantjänsterna till en helhet då koncernförvaltningens tjänster ordnades. I enheten sammanfördes

1. Den strategiska ledningen av invandrantjänsterna som tidigare fungerat i koncernstyrelsens stadsutvecklingsgrupp och efter det i stödet för ledningen.
2. Projektet Talent som med ovannämnda fungerat på samma ställe och stött integrationen av studerande från utlandet och invandrare som flyttat in på grund av arbete
3. Projektet Kompetenscentret som stött sysselsättning och påbörjande av studier bland invandrare
4. Infоторget som tidigare erbjudit rådgivnings- och styrtjänster för invandrare som tidigare verkat i koncernförvaltningens kundbetjäning samt utvecklingen av de handlednings- och rådgivningstjänster som stött dessa, i Egentliga Finland
5. Integrationstjänsterna som varit en del av kommunförsöket i sysselsättningstjänsterna, i vilket integrationsfrämjande planer skapas och verkställs för de som stannar hemma med ett barn men nog hör till arbetskraften.

Invandrantjänsternas till kunder riktade handlednings- och rådgivningstjänster samlades under ett tak under brandnamnet International House Turku i samband med Monitori vid Salutorget. Handlednings- och rådgivningstjänster erbjuds därtill i Monitori vid Salutorget och i Skansen som timrådgivning, som produceras av Monikulttuurinen varhaiskasvatus, koulu ja koti ry (Mvkk). Den rådgivning som erbjuds kompletterar även tjänsterna för International House Turku i Salutorgets Monitori. International House Turku fungerar i många kanaler också per telefon, Teams och e-post samt via webbplatsen www.ihurku.fi. Sidorna utvecklas så att de blir allt mer interaktiva för att stödja integrationen i Åbo samt så att de allt mer delar ut information till invandrare och befolkningen som talar ett annat språk.

Invandrantjänsternas kundbetjäning kompletteras av lokalerna för Kompetenscentret, i vilka man erbjuder kartläggningar som stöder sysselsättning eller inledande av studier och stärkande av kunskande t.ex. tjänster som stärker inläring i finska språket. Verksamheten inleddes i hyreslokaler i Fortunakvarteret 2021 men flyttades hösten 2022 till Slottsgatan 31 där Åbo stads Kompetenscenter för integration byggs som bäst. I samband med centret inleder man dessutom 1.11.2022 Ukrainacentrets verksamhet och dit flyttas från början av 2023 integrationsverksamhet för hemmamammor.

Senast nämnda blev året 2021 i samband med samlingen av tjänsterna i Utlänningsbyrån inom välfärdstjänsterna, som erbjuder social- och hälsovårdstjänster och tjänster som främjar integration för dem som sökt internationellt skydd. I samband med reformen med välfärdsområden blir dessa tjänster i huvudsak på Åbo stads ansvar, trots att Utlänningsbyrån överförs till Egentliga Finlands välfärdsområde.

Invandrantjänsterna genomförs vidare på stadens alla serviceområden, också utanför koncernförvaltningen. Staden stödjer integration hos invandrare och till med andra generationens invandrare som är födda i Finland på många olika sätt och via många olika tjänster. För integrationens del är det viktigt att de som bor i Finland har fått information om ärenden som anknyter

till att bo i landet (handlednings- och rådgivningstjänster), lärande av finska språket och allmänbildning (undervisningstjänster och småbarnspedagogik), mentorhandledning inför yrkesexamen (undervisningstjänster), anskaffning av arbetsplats (sysselsättningstjänster), anskaffning av bostad (boendetjänster), välbefinnande (välfärdstjänster), upplevelse av att bli accepterad (verksamhet som förebygger rasism) samt att hitta vänner och få uppleva roliga aktiviteter och upplevelser via hobby-, idrotts- och kulturverksamhet samt via biblioteket (tjänster för fritid och tjänster för äldre).

3.2. Mångkulturell småbarnspedagogik

I Åbo verkställs den mångkulturella småbarnspedagogiken i barnets närmaste daghem, integrerad i den övriga verksamheten. I alla enheter genomförs språkmedveten småbarnspedagogik för barn i alla åldrar. Därtill ordnas separat intensifierad språkinläring i en s.k. Paulaklubb, som hålls varje vecka av gruppens lärare i småbarnspedagogik. Som tilläggsresurs finns 16 språk- och kulturmedvetna lärare i småbarnspedagogik runt om i staden och 6 resurslärare i förberedande utbildning. Kiekulärarna fungerar i sina skolhus genom att stödja fostran och undervisning av barn i åldern 1–5 år och ger också undervisning i finska som andra språk. Lärarna inom den förberedande utbildningen ambulerar däremot som en tilläggsresurs för elever i förskoleundervisningen inom utbildningen som förbereder inför den grundläggande utbildningen samt fungerar som konsulter för personalen i dessa grupper. Totalt talar ca 24 % av alla barn i småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen ett främmande språk som modersmål.

3.3. Mångkulturell grundläggande utbildning

Som specialtjänst erbjuds invandrare undervisning i finska som andra språk (S2) i grundskolorna i Åbo, i den förberedande undervisningen, i undervisningen i elevens modersmål. Därtill erbjuds som stödtjänster undervisning på eget språk och stödd undervisning. Därtill erbjuds stöd av skolgångshandledare på elevens eget språk.

Hösten 2022 fanns ca 270 elever från 34 olika länder (av dem är ca 150 ukrainare) i den förberedande undervisningen. Det finns 24 undervisningsgrupper, vilket är ett rekordstort antal och orsakar utmaningar med lokalresurser. Om elevens modersmål är annat än finska eller svenska eller hen annars har en mångspråkig bakgrund, väljs för hen antingen lärokursen finska som andraspråk och litteratur eller svenska som andraspråk och litteratur. Undervisning ordnas i alla grundskolor i Åbo för drygt 2000 elever.

Undervisning i eget modersmål ges under läsåret 2022–2023 (2 årsveckotimmar) i 29 språk i grundskolorna i Åbo. I undervisningen deltar över 1000 elever. Med undervisningen i eget modersmål stöds lärande på 16 olika språk och därtill finns det nio skolgångshandledare som talar elevens modersmål. Därtill ger man i huvudsak stödd undervisning i finska i smågrupper till högstadieelever. Alla skolor har tillgång till stöd av en konsulterande speciallärare. I tre högstadier kommer man att pröva på den områdesspecifika stödmodellen SILTA. Det nya projektet "ALUSTA" startas (2022–2024), vars mål är stödande av flerspråkiga elevers grundläggande färdigheter och stöd för en flexibel skolstig.

Utländska arbetstagare och internationella studerande med barn betjänas av Åbo internationella skola där undervisningen sker på engelska.

3.4. Barn med främmande språk som modersmål i Åbogymnasierna

I den finskspråkiga gymnasieutbildningen i Åbo finns verkligen få studerande som talar ett främmande språk som modersmål. Den offentliga procentandelen är ca 7 % men i talen har också inkluderats studerande som talar andra språk i gymnasiet Turun normaalikoulu (dvs. det gymnasium som universitetet upprätthåller). I stadens gymnasier är andelen ännu mindre. Antagning till Åbogymnasierna förutsätter ett högt medeltal och därtill behövs goda kunskaper i finska så att den unga godkänt kan avlägga den finska gymnasieutbildningen. På grund av de höga medeltalen i gymnasierna i Åbo söker sig många Åbobor till grannkommunernas gymnasier. I den här gruppen är andelen studerande med främmande språk som modersmål större än bland de som antagits till ett gymnasium i Åbo.

Åbo kvällsgymnasium erbjuder studerande möjlighet att avlägga gymnasiets lärokurs och utöver de ämnesspecifika studierna utbildning som förbereder inför examensutbildning (Tuva). I gymnasieutbildningen i Åbo kvällsgymnasium studerar nu (21.11.2022) 289 studerande som talar ett annat språk, av dessa siktar 110 på studentexamen. I Tuvautbildningen finns åtta studerande som talar ett främmande språk.

De som har fått uppehållstillstånd har möjlighet att studera finska om kvällarna på kurserna Finnish for Foreigners, som sammanlagt ordnas tio stycken. Avläggandet av studierna är avgiftsbelagt. På Finnish for Foreigners-helheten finns i skrivande stund 42 deltagare.

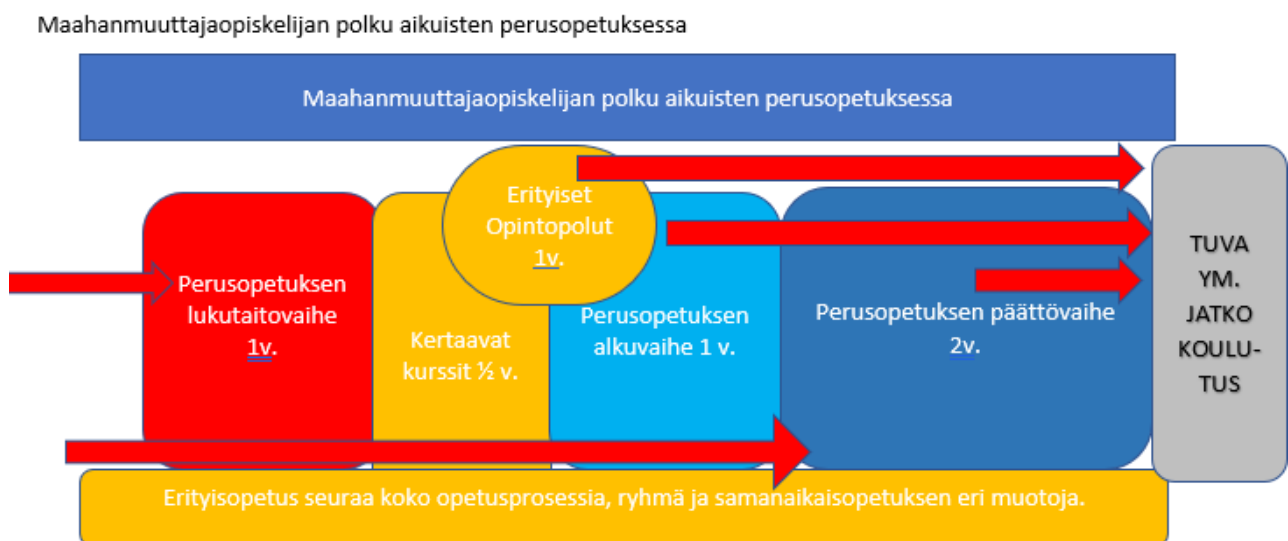
3.5. Invandrare i Åbo yrkesinstitut

I yrkesutbildningen finns betydligt mer studerande med främmande språk. Enbart i Åbo yrkesinstitut studerar ca 2600 studerande som talar andra språk, vilket motsvarar ca en fjärdedel av det totala antalet studerande.

I Åbo yrkesinstitut ordnas grundläggande utbildning för vuxna (Aipe) för invandrare. Utbildningen är riktad till personer över 17 år som fått en bristfällig allmänbildning. De studerande styrdes i huvudsak

från TE-byråns tjänster, kunder från kommunförbundet för sysselsättning, den grundläggande utbildningen, utbildningen som förbereder inför grundläggande utbildning och andra språkskolor eller läroanstalter som erbjuder allmännyttiga utbildningar. Ca 140 studerande antas per år. Utbildningen kan t.ex. inledas med undervisning i läsfärdigheter eller börja direkt med inledningsfasens kurser, från vilka studerande under 30 år har möjlighet att fortsätta till slutskedet. Från Aipe fortsätter de studerande oftast till utbildningen som handleder för examensutbildning, men de som redan har arbetserfarenhet kan också sysselsättas direkt efter detta skede. Studerande med inlärnings svårigheter får individuellt stöd. Därtill har man provat på verksamhetsmodellen Navigruppen under läsåret 2022–2023. Verksamhetens syfte är att för varje studerande hitta det rätta sättet att framskrida i studierna och förebygga avbrott i studierna. Stöd på elevens eget språk av en handledare har funnits tillgängligt på arabiska och ryska. Lärarna har fått stöd av fem handledare som haft en viktig roll i undervisningen och handledningen av både Aipegrupperna och Tuvagrupperna.

Yrkesinstitutets utbildning som handleder inför examensutbildning (Tuva) är riktad till personer som utöver kunskaper i finska språket behöver andra färdigheter som behövs i yrkesutbildningen och i arbetslivet. I utbildningen får de studerande bekanta sig med olika yrken och utbildningar samt det finska arbetslivets spelregler. Tuva-utbildningen räcker högst ett år och den kan avläggas endast en gång. Antalet studerande uppgår till sammanlagt ca 150–160. Då en ung studerande som talar ett främmande språk (ca 30–35 år gammal) styrs till Tuva, sker det oftast efter den grundläggande utbildningen eller grundläggande utbildningen för vuxna, om den unga inte fått en studieplats på andra stadiet eller studierna har avbrutits på grund av fel val av utbildning eller bristfälliga språkkunskaper. Inom Tuva är det möjligt att höja grundskolans vitsord och avlägga gymnasiekurser samt examensdelar inom yrkesutbildningen. Under läsåret 2022–2023 finns det två grupper för unga av vilka den ena i huvudsak består av flyktingar från Ukraina i läropliktsålder. Äldre studerande som talar ett annat språk (ca 120 studerande per år) styrs till Tuva via kontinuerlig ansökan via många olika leder, oftast via integrationsutbildningen eller efter den första fasen för grundläggande utbildning för vuxna. Många börjar studier i yrkesinriktade grundexamina direkt efter att den unga lärt sig tillräckliga språkkunskaper och då en lämplig utbildning börjar. Dessutom har Åbo fått tillstånd att ordna två olika grundexamina på engelska. Efter Tuva övergår den unga via språkkurser och nya arbetslivskontakter direkt till arbetsmarknaden.

Av de studerande som talar ett annat språk och som utexaminerats från läroverken för yrkesutbildning under åren 2013–2020 har fler än fyra av fem (83 %) tre år efter utexaminering bosatt sig i Egentliga Finland, var tionde (10,1 %) i Nyland och 3 % utomlands. Övriga landskaps andel var marginell.

3.6. Invandrare i Åbo vuxenutbildningscentral

I Åbo vuxenutbildningscentral är andelen invandrare bland studerandena 19 % av alla läroanstaltens studerande (oktober 2022). Sammanlagt 325 studerande. Invandrare kan avlägga en grundexamen, yrkesexamen eller specialyrkesexamen som yrkesutbildning på andra stadiet i Åbo yrkesinstitut. I läroanstaltens finns flera grupper för grundexamen, som är riktade till invandrare. En del av de studerande studerar i samma grupper med de finskspråkiga studerandena. I examensutbildningarna studerar 218 invandrare. Största delen av dem avlägger studier inom grundexamen. Invandrarstuderande finns särskilt i bl.a. utbildningar i byggbranschen, husteknikbranschen, bilbranschen, social- och hälsovårdsbranschen, turismbranschen, branschen för renhållnings- och fastighetstjänster, renhållningsbranschen, merkantila branschen samt i maskin- och produktionsbranschen.

Innan påbörjandet av yrkesutbildningen får invandrarstuderande delta i TUVA-utbildningen. I TUVA-utbildningen får invandrarna lära sig studiefärdigheter som förbereder inför yrkesutbildning eller gymnasieutbildning. I Åbo yrkesinstitut finns tre Tuva-grupper, i vilka studerar sammanlagt 80 studerande. Vuxenutbildningscentralen ordnar också kurser i finska för studerande inom byggbranschen samt modulutbildning 4 inom integrationsutbildningen. I övriga examensutbildningar studerar 107 invandrare.

Varje invandrarstuderande får tillräcklig individuell handledning och stöd i utbildningens alla skeden. De studerande får undervisning i finska som anknyter till deras studiebransch vid sidan av undervisningen i själva yrkesstudierna. De olika utbildningsområdenas handledare samt tre handledare som talar den studerandes språk stödjer och handleder de studerande t.ex. i den praktiska arbetshandledningen. Specialläraren och speciallärarna inom yrkesutbildningen handleder de studerande som har svårigheter i lärandet. Digilärarna introducerar invandrarstuderande till användningen av plattformar för lärande på nätet. Därtill handleds invandrare aktivt att delta i läroanstaltens workshoppar, där de får individuellt stöd i bl.a. att söka en arbetsplats och att avlägga gemensamma examensdelar. Antalet ukrainare har ökat snabbt i läroanstalten. I vuxenutbildningscentralen är de sammanlagt 63 studerande.

Åbo vuxenutbildningscentral idkar aktivt projektsamarbete med företag och offentlig samfund i regionen. Läroanstalten är med i Åbo stads projekt OSKE, som stödjer invandrares utbildning och integration i Åboområdet.

3.7. Invandrare i Åbo yrkeshögskola

I Åbo yrkeshögskola studerar årligen ca 700–800 internationella studerande. Av dem är ca hälften examensstuderande från utlandet och ca en fjärdedel är internationella utbytesstuderande. Dessutom studerar allt fler studerande med invandrarbakgrund i finskspråkiga utbildningar som leder till examen. För invandrare ordnas också utbildning som förbereder inför högskolestudier.

I yrkeshögskolorna i Åbo ordnas för invandrare utbildning som förbereder inför högskolestudier inom både social- och hälsovården samt företagsekonomi och teknik. Den förberedande utbildning riktas till invandrare som siktar på att söka studieplats i finskspråkiga högskolor. I utbildningen betonas branschspecifika färdigheter i finska samt allmänna högskolefärdigheter (t.ex. digifärdigheter, matematik och engelska språket). Valkriterierna är högskolebehörighet och att den studerande har kunskaper i finska på minst B1-nivå. I den förberedande utbildningen studerar årligen ca 40 studerande. Efter den förberedande utbildningen har många av de studerande ansökt om studieplats på högskola.

Under de senaste åren har för invandrare ordnats studier inom ramen för öppna yrkeshögskolornas diplom- och kompetensutbildningar, vars omfattning är 35–60 studiepoäng och längd ett läsår. Utbildningarna består av en del gemensamma studier samt studieavsnitt enligt den studerandes individuella studieplan. Målet för dessa utbildningar som är kortare än examensutbildningar, är att särskilt de invandrare som avlagt högskolestudier utomlands får en möjlighet att komplettera sina studier på ett flexibelt sätt i Finland och därmed förbättra sina sysselsättningsmöjligheter inom den egna branschen.

Invandrare som söker till yrkeshögskolestudier och invandrare som redan avlagt studier inom yrkeshögskoleutbildning, erbjuds handledning i studierna och planeringen av studierna i MOI-tjänsten på Turun ammattikorkeakoulu. På MOI-tjänsten kan man få råd eller boka tid till handledningsmöte.

MOI-tjänsten	
Stöd för de som är intresserade av studier	Stöd för studerande
<ul style="list-style-type: none"> - Studiealternativ, karriärplanering och utbildningsprövning - Erkännande av tidigare studier - Processer för ansökan och antagning - Avgifter i anknytning till studier och stödmöjligheter - Krav på språkkunskaper och studier i finska språket - Studiefärdigheter i högskolestudier 	<ul style="list-style-type: none"> - Utarbetande av inlärningsuppgifter och examensarbete, att förbereda sig inför tent - Studier i finska språket - Ärenden i anknytning till studierna (t.ex. anmälan till kurs, informationssökning och användning av datasystem) - Stipendiesystem för studerande som är förpliktade att betala läsarsavgift

3.8. Undervisning i Åbo yrkesinstitut för deltagare som talar ett annat språk

I läroanstalter för fritt bildningsarbete kan man studera finska på egen hand (folkskolor, arbetar- och medborgarinstitut samt sommaruniversitet). Alla kurser i finska språket hittas på sidan Finnish Courses <https://finnishcourses.fi/>.

I Åbo finska arbetarinstitut har undervisningen för deltagare som talar ett annat språk samlats i Luuppi som grundades 2010. För det mesta är utbildningen allmänbildande och hobbyverksamhet dvs. normal undervisning i medborgarinstitut. Dessutom erbjuds integrerande utbildning och verksamhet. Utbildning i finska språket ordnas över 70 kurser per år. Kursen ordnas dagtid och kvällstid på nivån A–C.

Åbo finska arbetarinstitut ordnar därtill integrerande utbildning för hemmamammor. Utbildning i finska språket ordnas i tre grupper, av vilka den ena är en grupp för flyktingmammor som inte kan läsa eller skriva, en annan grupp för flyktingmammor och en grupp för övriga mammor.

I Åbo finska arbetarinstitut erbjuds därtill utbildningar med ungdomsgaranti för invandrare, som är riktad till unga som inte fått grundläggande utbildning. År 2023 fortsätter utbildningen som egen verksamhet och i detta sammanhang utvidgas målgruppen så den omfattar 18–35-åringar istället för 18–29-åringar. Utbildningen lämpar sig för invandrare som behöver avlägga studier i finska språket för att uppnå kravet på språkkunskaper, vilket möjliggör framskridande till en utbildning på andra stadiet, fortsatta studier som förbereder inför dessa eller direkt till arbete. Utöver studier i finska språket lär man sig studiefärdigheter, arbetslivs- och samhällskunskap, elektronisk kommunikation och fördjupar sin kunskap om utbildningssystemet på andra stadiet och hur man söker en studieplats. I utbildningen betonas stärkandet av ungas sociala färdigheter, förebyggande av utslagning och kulturell integrering.

Åbo svenska arbetarinstitut (Arbis) erbjuder personer som vill lära sig svenska i integreringen kurser i svenska, huvudsakligen som undervisning kvällstid.

3.9. Valfärdstjänsternas utlänningsbyrå integrerar flyktingar

Inom välfärdstjänsterna i Åbo verkar utlänningsbyrån som betjäna åbobor som varit i Finland i huvudregel under tre års tid och som ansökt om internationellt skydd. De erbjuds social- och hälsovårdstjänster samt integrerande verksamhet. Utlänningsbyrån sköter bl.a. om mottagning av flyktingar i kommunen samt handledning, rådgivning och andra socialtjänster i mottagningsfasen för personer med flyktingbakgrund som inte är arbetssökande (barn som sköter om sina barn hemma eller äldre), den inledande kartläggningen och integrationsplanen uppgörs av utlänningsbyrån. Därtill ordnar KOTO-verksamheten som utlänningsbyrån erbjuder, gruppaktiviteter för hemmamammor och äldre som introducerar dem till finska språket och samhället. På utlänningsbyrån får personer med flyktingbakgrund också hälsovårdstjänster, som är bl.a. en hälsogranskning, hälsorådgivning, sjukmottagning och psykologtjänster.

Övriga invandrare och personer som talar ett annat språk får liksom Åboborna social- och hälsovårdstjänster från Åbo stads tjänster. De kunder som inte talar det språk som används i social- och hälsovårdstjänsterna kan ordnas tolkningstjänster.

3.10. Personer med annat modersmål i Åbos sysselsättningstjänster och det kommunala sysselsättningsförsöket

I Åbos sysselsättningstjänster pågår som bäst ett kommunförsök gällande sysselsättning. Alla Åbobor som talar andra språk är kunder för försöket, vilket betyder att Åbo stads kommunförsök för sysselsättning producerar tjänster som främjar invandrarnas sysselsättning. Tjänsterna för kunder som är i integrationsfasen produceras som en del av servicen inom International House Turku men de som redan överskridit hemmatiden ska söka sig till sysselsättningstjänsterna som ordnas på Hantverkaregatan i Työpistes lokaler. Där har också de flerspråkiga rådgivarna på International House Turku jour. I huvudregel har de som flytt kriget i Ukraina och beviljats tillfälligt skydd inte hemkommunsrätt och deras sysselsättningstjänster produceras trots kommunförsöket av TE-byrån ännu år 2022.

3.11. Åbo fritidstjänster som stöd för integrationen

Inom fritidstjänsterna produceras separat tjänster som stöder invandrare och personer med annat språk i integrationen. Åbo museicentral erbjuder olika typer av lättlästa innehåll såsom handledningar och workshoppar där man bekantar sig med den finska historia, konsten, kulturarvet och kulturmiljön. Samtidigt ökar man förståelsen mellan kulturer och lärande tillsammans. På kulturmotionsrutterna längs Aura å där kultur och motion kombineras blir den nya hemstaden bekant genom olika teman. Rutter finns också på lättläst språk.

Via idrottstjänsterna uppmuntrar man invandrare att röra på sig, gärna tillsammans med finländare. Olika kulturers förfaringssätt beaktas med hjälp av ett kultursensitivt serviceutbud, med hjälp av vilket invandrarna får bekanta sig med olika idrottsgrenar och idrottsplatser i Åbo. I kultursensitiva gruppfunktioner ordnas bl.a. simgrupper för kvinnor och män så att badvakterna är av samma kön som simgruppens deltagare och därtill är skyltarna på gymmen skrivna på lättläst språk. Utöver dessa tjänster stöder man kulturell mångfald genom samarbete med olika mångkulturella sällskap, föreningar och organisationer.

I Åbo stads bibliotek ordnas verksamhet som stöder språkinläring i form av olika språkcaféer, litteraturcirklar och guidade rundturer på lättförståeligt språk på biblioteket för mångkulturella grupper i alla åldrar. I biblioteken finns också ett brett utbud av läromaterial och ordböcker på finska för studier på egen hand samt en flerspråkig samling, som innehåller litteratur på nästan 100 olika språk. Utöver dessa tjänster ordnas i biblioteken i samarbete med tredje sektorn olika mångkulturella evenemang, workshoppar, diskussionstillfällen och föreläsningsserier, som stöder integration och förståelse mellan olika kulturer.

Liksom musei-, idrotts- och bibliotekstjänsterna erbjuder Åbo filharmoniska orkester verksamhet med låg tröskel som stöder integration. Orkestern ordnar två evenemang per år som är riktade till invandrare, då de i februari får inbjudan att se orkesterns generalrepetition i Åbo domkyrka och i december blir de inbjudna till att se generalrepetitionerna för självständighetsdagens festkonserter i Åbo konserthus. Utöver dessa erbjuder orkestern mindre grupper sporadiska evenemang, såsom besök till Åbo konserthus samt inbjudan till orkesterns andra öppna generalrepetitioner.

Ungdomstjänsternas verksamhet är riktad till alla barn och unga oberoende av bakgrund och med beaktande av specialbehov hos barn och unga som kommer från mångkulturella familjer. Principerna för trygga utrymmen följs i all ungdomstjänsternas verksamhet, som grundar sig på gemenskap och delaktighet. I ungdomsarbetet utnyttjas metoder med vilka man kan främja likabehandling, delaktighet, integration, växelverkan mellan olika kulturer, förståelse för olikhet och respekt för mångfald.

3.12. Stadsmiljötjänsternas roll i integrationen

Stadsmiljötjänsterna möjliggör boendetjänster och andra markanvändningstjänster. Miljötjänsterna har en roll i att minska bostadsområdenas segregation och styra planläggningen.

TVT Asunnot, som ansvarar för stadens hyresbostäder, har en rådgivningstjänst som ger råd och stöd till invandrare i ärenden som gäller boende.

3.13. Andra än stadskoncernens tjänster

Ovan beskrevs stadens egna specialtjänster för invandrare och personer med annat språk. I verkligheten sker integrationen inte enbart med hjälp av Åbo stads tjänster.

Tjänster produceras i företag som har en central roll för sysselsättningen. I större företag eller bemanningsföretag kan invandrare få specialstöd för att klara sig i arbetet, exempelvis information som ges på personens eget språk eller arbetsgrupper där man arbetar på personens modersmål. Företagen har dessutom en roll i rekryteringen av internationell personal och ärenden som gäller t.ex. de nya anställdas arbetstillstånd. För att främja invandrarnas sysselsättning och stöda företagen har i samband med styrgruppen för International House Turku grundats en egen företagssektion som leds av en företagskoordinator. En särskild roll har regionens näringsbolag Turku Science Park, som tillsammans med Åbo är med i projektet Talent. Dess roll är att locka till sig internationell kompetens och stöda företag i rekryteringen.

Också andra läroanstalter utöver Åbo stads anstalter har en central roll i integrationen. De ordnar utbildningar i finska språket, som alla har samlats på sidan Finnish Courses. De har också andra utbildningar som stöder integration. Därtill producerar de stödresurser för internationella studerande. För detta har universiteten sina egna enheter. Högskolornas SIMHE-verksamhet är en central samarbetspart för staden. Den stödjer både inledandet av högskolestudier och hjälper med att känna igen och erkänna högskolestudier. SIMHE-tjänsten är en del av International House Turku. Inför utbildningssamarbetet har i samband med styrgruppen för International House Turku grundats en utbildningssektion, i vilken deltar Åbos alla läroanstalter som erbjuder allt från undervisning i finska, integrationsutbildningar till högskoleutbildning och läroanstalter för fritt bildningsarbete.

Utöver Åbo stad utövar statens olika enheter integrerande myndighetsarbete. Egentliga Finlands NTM-central koordinerar invandrararbetet i landskapet. Centralen kommer med kommunerna överens om mottagningen av kvotflyktingar, informerar både kommuner och andra aktörer om integration och förståelse mellan olika etniska grupper samt konkurrensutsätter både integrationsutbildningar och andra arbetskraftspolitiska utbildningar. NTM-centralerna möjliggör integrerande verksamhet också via projektfinansiering. Oberoende av kommunförsöket ansvarar TE-byrån i Egentliga Finland fortfarande för företagstjänster i Åbo samt främjande av sysselsättning för dem som beviljats tillfälligt skydd men inte har en hemkommun. Fpa har också en roll som tryggare av invandrarnas utkomst samt som en aktör som ordnar rehabilitering. Den fungerar i samma lokaler med International House Turku. Migri beslutar om uppehållstillstånd. Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata har en viktig roll i registreringen av invandrarna. Alla dessa myndigheter deltar i styrgruppen för International House Turku.

En särskild betydande roll för integrationen har den tredje sektorn, som erbjuder invandrare tjänster på gräsrotsnivå. De kan delas in i tre grupper dvs. allmännyttiga föreningar, etniska föreningar och religiösa föreningar. Allmännyttiga föreningar erbjuder t.ex. specialservice inom sin egen

kompetensbransch t.ex. för invandrarkvinnor och unga. Sådana är t.ex. MVKK, NMKY, DaisyLadies, föreningen Yhdessä och Sateenkarikoto. Etniska föreningar är föreningar där människor som kommit från samma land eller som talar samma språk, stöder sin egen integration. Sådana är till exempel Suomen ukrainalaiset ry, Länsi-Suomen somaliseura och Bosniakit Suomessa ry. Dessutom finns det religiösa föreningar som i första hand möjliggör utövandet av egen religion. De har dock också en annan roll i att öka samarbete och förståelse mellan integrationen och religionerna.

I Åbo borde samarbetet med tredje sektorn effektivieras och tredje sektorn borde utnyttjas i byggandet av integrationens ekosystem. Vi behöver ett register över aktörer inom tredje sektorn som främjar integration, så att integrationen inte grundar sig på spontana e-postlistor.

Med tredje sektorn menas samfund och stiftelser. Utöver dessa idkas samarbete i fri form som inte registrerats, inom ramen för detta samarbete kan människorna få stöd av varandra i integrationen. Dessa icke-officiella stödnätverk kallas för fjärde sektorn. Dessa kan fungera via fria möten eller sociala medier. Släktingar, andra människor som talar samma språk och vänner har en stor betydelse i detta. Deras roll ska också kännas igen som en del av integrationens ekosystem och dessutom ska man hitta de metoder med vilka de t.ex. får stöd för att hitta rätt information.

4. Stora förändringar i invandrarärenden

4.1 Invandring och reformen med välfärdsområden

I början av 2023 inleder välfärdsområdena sin verksamhet. Reformen är en av den största reformerna i kommunernas historia, då ansvaret för social- och hälsovårdstjänster samt räddningstjänsterna övergår till välfärdsområdena. Reformen har betydande verkningar också på tjänsterna för invandrare. Alla social- och hälsovårdstjänster överförs till välfärdsområdet, men i Åbo har man liksom i många andra kommuner i samband med social- och hälsovårdstjänsterna ordnat integrationstjänster för de som inte är sysselsatta. Dessa tjänster förblir till största delen på kommunernas ansvar. Om kommunernas och välfärdsområdenas arbetsfördelning stadgas i den s.k. "minipropositionen" (Regeringens proposition till riksdagen med lagar om ändring av lagen om sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen, lagen om främjande av integration och lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen (RP 84/2022)). I lagpropositionen möjliggörs att välfärdsområden ansöker om ersättningar för de kostnader som ordnandet av social- och hälsovårdstjänsterna orsakar samt att man skulle betala till välfärdsområden en del av de kalkylmässiga ersättningarna som kommunerna får för personer som beviljats internationellt skydd. Därtill skulle detta möjliggöra att välfärdsområdena kan delta i genomförandet av inledande kartläggningar och integrationsplaner då invandrarnas servicebehov förutsätter att olika tjänster sammanförs vars ordningsansvar ligger hos olika myndigheter.

Ansvarsfördelning från 1.1.2023

Egentliga Finlands välfärdsområde	Åbo stad
Alla social- och hälsovårdstjänster (också separata tjänster som flyktingbyrån erbjuder för flyktingar) Bedömning av servicebehov som görs enligt social- och hälsovårdslagen Stödtjänster och boendetjänster för barn som anlänt till landet utan sin vårdnadshavare	Utöver undervisnings-, fritids- och sysselsättningstjänsterna invandrarnas integrationstjänster samt styrnings- och rådgivningstjänster Integrationsplaner (både för de som hör till arbetskraften som en del av ett kommunförsök samt de som inte arbetar) Mottagningen för kvotflyktingar och ordnandet av boendetjänster och övriga tjänster för dem Goda etniska relationer och minskande av rasism

Eftersom integrationsarbetet skapar en kontaktyta mellan kommunerna och välfärdsområdena, har en arbetsgrupp för kontaktytan grundats. I gruppen finns utöver kommunledamöter och välfärdsområdets ledamöter också representanter för NTM-centralen, TE-byrån och Finlands Röda Kors. Arbetsgruppen har identifierat utmaningar och försökt hitta lämpliga lösningar. Dessa är t.ex. att sammanföra en integrationsplan och ett servicebehov enligt socialvårdslagen samt informationsöverföring i en situation då ett gemensamt elektroniskt informationssystem inte finns. Utmaningen är hur man urskiljer de uppgifter som kommunen behöver för att utföra sina uppgifter från social- och hälsovårdens finkänsliga uppgifter.

För kunder som behöver socialvårdstjänster, uppgör ett proffs inom socialvården en bedömning av servicebehovet (socialvårdslagen 36 §). Om personen har behov av både en servicebedömning enligt socialvårdslagen och en plan för integration (som är på stadens ansvar), kan man tillsammans utarbeta en sektorsövergripande plan för integration. I uppgörandet av planen deltar då representanter från kommunen som ansvarar för processen och representanter för välfärdsområdet. En av utmaningarna är hur information förmedlas eftersom välfärdsområdet och kommunen inte har ett gemensamt informationssystem, dit planerna kunde sparas. Beträffande ansvarsfördelningen vid verkställandet av planerna ska man ännu precisera det som gäller omsorg. För invandrarnas del behöver också mottagningscentralernas roll i processen specificering.

Utlänningsbyrån har också ansvarat för integrationsplanerna för de som inte hör till arbetskraften och planernas verkställande överförs till Åbo stads invandrantjänster. På grund av kommunförsöket för sysselsättning är integrationsplanerna för de personer som hör till arbetskraften på stadens ansvar, de har genomförts inom invandrantjänsterna som en del av serviceurvalet för International House Turku. Vid uppgörandet av dessa planer möjliggörs synergiförmåner och därtill lyfter man i hemmamammornas planer fram en stig mot arbetsmarknaden då barnen blivit lite äldre och är i dagisålder.

En plan integrerar inte i sig någon i ett nytt samhälle och därför har flyktingbyrån byggt upp ett samarbetsnätverk som främjar integrering av hemmamammor och åldringar. För hemmamammornas del har verksamheten omfattat fritidstjänster och språkutbildning på Åbo finska arbetarinstitut. För att möjliggöra mammornas deltagande har Åbo stads småbarnspedagogik ordnat så att barnskötare funnits på plats för att ta hand om barnen medan mammorna deltagit i verksamheten. Tre flerspråkiga handledare har haft hand om den integrerande verksamheten för både äldre och hemmamammor. Handledarna överförs till välfärdsområdet och därmed bryts kontakten med de tidigare tjänsterna. Det är meningen att den integrerande verksamheten för

hemmamammor också i fortsättningen ordnas på ett helt fysiskt nytt ställe dvs. i lokalerna i kompetenscentret för Åbo stads integration, som grundades 2022 och ligger på Slottsgatan 22. I detta samband är det inte längre ändamålsenligt att erbjuda enbart flyktingsmammor utan alla hemmamammor som är utanför arbetsmarknaden tjänster (och vid behov också för pappor).

För Åbo stads del är särskilt ordnandet av lägenheter en utmaning. Lägenheterna har ordnats via stadens eget bolag för hyresbostäder TVT. Den har dock inte någon ledig bostadsreserv. Integrationsplanerna för de personer som inte hör till arbetskraften har i Åbo registrerats i socialvårdens system Efficia, som staden inte har tillgång till efter att reformen med välfärdsområdena verkstälts, eftersom socialvårdens uppgifter överförs till välfärdsområdena. Staten utarbetar som bäst ett registreringssystem för kommunerna, som kan användas först då den nya integrationslagen trätt i kraft i början av 2025. För övergångsperioden behövs någon slags "plåsterlösning". En sådan lösning har retts ut som en del av programmet ForeAmmatti som produceras av ForeData som Åbo stad använder.

4.2. Ukrainare som flytt kriget

Rysslands krig i Ukraina har orsakat en humanitär kris, som lett till att miljoner människor flytt från landet. De har möjlighet att ansöka om tillfälligt skydd i Finland. Skyddet har aldrig tidigare använts och beviljas för ett år i taget. I Finland har tillfälligt skydd beviljats ca 30 000 personer. Tillfälligt skydd skiljer sig från andra beslut om skydd utöver den korta tidsfristen också på det viset att den inte omfattar hemkommunsrätt. De registreras i förläggningarna. De som får tillfälligt skydd ska ordnas möjligheter att söka sig till förskoleundervisning och grundläggande utbildning samt andra stadiets utbildning. Kommunen bär ansvaret för att ordna dessa tjänster. Kommunen ska ordna småbarnspedagogik för barn som bor i kommunen på grund av vårdnadshavarens arbete, studier, sjukdom eller annan motsvarande orsak, även om barnet inte skulle ha en hemkommun. Också i brådskande fall eller då förhållandena så kräver, ska kommunen se till att småbarnspedagogik ordnas för barn som inte är kommuninvånare men annars har sitt tillhåll i kommunen. Kommunen kan inte ansöka om ersättning för de som ansökt om skyddsplats om de inte har hemkommunsrätt. Om kommunen gör en inledande kartläggning för de personer som fått tillfälligt skydd, som inte på grund av sin ålder eller annan orsak sökt sig till anställd på TE-byrån, kan kommunen enligt lagen om främjande av integration få ersättning för de kostnader som den inledande kartläggningen orsakat.

För dem som beviljats tillfälligt skydd ordnas deras nödvändiga utkomst enligt lagstiftningen om mottagande med medel för mottagande och bruk. De har inte i huvudregel rätt till utkomststöd eller förmåner som grundar sig på boende eller arbetsmarknadsstöd. De har möjlighet att utan arbetsmarknadsstöd delta i arbetskraftspolitiska åtgärder såsom arbetskraftsutbildningar, om de registrerar sig som arbetssökande på TE-byrån. Till skillnad från andra flyktingar har de genast rätt att arbeta. Övrig flyktingar har en tre månaders karens och ifall de inte har ett biometriskt pass, till och med en sex månaders karens innan de kan ta emot arbete.

Personer som beviljats tillfälligt skydd är kunder på TE-byrån också i Åbo och i andra kommuner som genomför kommunförsök. Enligt den lagproposition som bereds överförs ansvaret för dem till kommunförsöket 1.3.2023.

Barn som beviljats tillfälligt skydd omfattas inte heller av läroplikten. De har rätt att arbeta men deras sysselsättningstjänster sköts trots kommunförsöket, och till skillnad från situationen för andra som talar annat språk, av TE-byrån i Åbo. En eventuellt ändring gällande detta bereds som bäst. För de

som beviljats tillfälligt skydd kan kraven för att få hemkommunsrätt mötas på våren eller sommaren 2023 då tiden för de tillfälliga uppehållstillstånd, som de beviljats, har förlängts och de har bott i Finland minst ett års tid utan avbrott. För att få en hemkommun krävs också att personen med beaktande av förhållandena har tänkt stanna permanent i Finland. Hemkommunsrätten ansöks av Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata. Genom regeringens proposition 135/2022 vill man möjliggöra att kommen kan betalas ersättningar för de personer som beviljats tillfälligt skydd och fått hemkommunsrätt, på samma grunder som ersättningar betalas för dem som beviljats internationellt skydd.

De flyktingar som flytt från Ukraina utgör en tydlig majoritet av de flyktingar som behandlas i mottagningssystemet. Deras andel av antalet flyktingar i förläggningsen i Pansio var över 90 % i oktober 2022. Antalet antas allmänt till och med växa under vintern 2022–2023. Antalet asylsökande i förläggningsen i Pansio 10.10.2022:

	Sammanlagt	Ukrainare
Förläggningsen i Pansio	402	275
Kommunmodell	534	534
Privat logi	3735	3485
Totalt	4671	4294

Om ukrainarna i omfattande grad ansöker om hemkommunsrätt kan Åbo få till och med 1 000 nya invånare, vilket motsvarar det antal som Åbos befolkning som talar annat språk normalt ökar per år. Å andra sidan berättar talet också om att antalet flyktingar i mottagningssystemet, som inte är ukrainare, har minskat. Händelserna i Ryssland kan leda till att antalet asylsökande som kommer till Åbo från Ryssland kan stiga eller att ett betydligt antal asylsökande från tredje världens länder anländer till Finland via Ryssland liksom år 2015 som en del av hybridkrigsföring.

Enligt NTM-centralens bedömning kommer ca 3 000 flyktingar till kommunerna i Egentliga Finland år 2023, vilket är tio gånger mer än 2022. Situationen är inte så dramatisk som man kanske kunde anta utifrån statistiken, eftersom ukrainarna redan har bosatt sig på olika ställen runtom i Egentliga Finland. Ansvaret för ordnandet av bastjänsterna övergår dock till kommunerna, välfärdsområdet och bl.a. Fpa. Det är skäl att förbereda sig på en sådan förändring. De barn i Åbo som beviljats tillfälligt skydd har redan nu fått delta i småbarnspedagogisk service eller grundläggande utbildning enligt behov. I och med att en hemkommun fastställs, har man också förberett sig på att barnen omfattas av läroplikten. I och med hemkommunsrätten erbjuds de samma tjänster som alla andra flyktingar.

Den centrala frågan är var och hur man skaffar bostäder för ukrainare men också kvotflyktingar och övriga personer som beviljats skydd samt vilka parter som ansvarar för att skaffa bostäder och andra tjänster i den första fasen. En del av ukrainarna har upplevt och upplever ännu traumatiska situationer och ständig psykisk stress över både sin egen situation och deras närmastes situation i Ukraina. Allt detta ökar behovet av olika social- och hälsovårdstjänster. I arbetsgruppen reder man ut hur man förbereder sig inför situationen, hur man förbereder sig på att flyktingar från Ukraina flyttar till Åbo, vilka de konkreta åtgärderna är och hur ansvaret fördelas mellan kommunen och

välfrädsområdet. Arbetsgruppen består av kommunens personal, personalen i hälsovården och socialvården i välfrädsområdet. Vid behov kompletteras arbetsgruppen.

4.3 Totalreform av integrationslagen

Riksdagen behandlar för tillfället en proposition med förslag till ny integrationslag (RP 208/2022). Syftet med lagen är att effektivisera och påskynda integration. Genom lagen ska det samlade ansvaret för integration överföras till kommunen. Avsikten är att lagreformen träder i kraft samtidigt som reformen av sysselsättningslagen, som går ut på att överföra ansvaret för sysselsättning till kommunerna. I detta sammanhang överförs arbets- och näringsbyråns alla tjänster såväl gällande integration som sysselsättning och företagstjänster till kommunerna. Förutom dessa överförs ansvaret för upphandling eller ordnande av tjänster till kommunerna. I detta sammanhang ska Åbo stad avgöra om det ordnar integrationsutbildningar som egen verksamhet i stadens läroanstalter eller om det konkurransutsätter utbildningarna. Dessutom ska staden avgöra om konkurransutsättningen ska göras regionalt eller möjligtvis på landskapsnivå.

Andra mål med totalreformen av integrationslagen är att främja sysselsättningen hos invandrarkvinnor, förbättra kvaliteten på språkstudierna och öka antalet språkprov för dem som avslutat integrationsutbildningen, beakta behoven hos företag samt öka tredje sektorns och det fria bildningsarbetets andel.

Kommunen ska utarbeta ett program för integrationen av invandrare som består av följande delar:

- Inledningsfas, i vilken ingår bland annat kompetensidentifiering och
- bedömning av servicebehov
- utarbetande av en integrationsplan och samhällsorientering på flera språk
- Integrationsutbildning, utbildning i läs- och skrivfärdigheter, grundläggande utbildning för vuxna,
- utbildningar som stöds med barnskötsel
- Slutbedömning av språkkunskaperna
- Vid behov andra sysselsättnings-, utbildnings och social- och hälsovårdstjänster
- Rådgivning och handledning under hela programmets gång och slutligen fortsatt handledning till arbete, utbildning eller andra tjänster.

Inledningsfasen som ersätter den nuvarande inledande kartläggningen kan ordnas helt eller delvis som egen verksamhet eller konkurransutsättas i sin helhet eller endast för den språkliga inledande kartläggningens del. Vid International House Turku i Åbo tillhandahåller flerspråkiga kundhandledare och timbaserade rådgivare som kompletterar språkutbudet samhällsorientering på flera olika språk. Det här ska beaktas då Åbo konkurransutsätter den timbaserade rådgivningen inför 2025.

I Åbo kommer integrationsplanerna att utarbetas inom ramen för International House Turkus tjänster redan under kommunförsöket. Planerna omfattar både dem som hör till arbetskraften (från och med hösten 2021) och dem som inte hör till arbetskraften (från och med början av 2023). Dessutom har etableringsplaner som är flexibla än integrationsplanerna utarbetats utifrån behov till arbetskraftsinvandrare och internationella studerande. Åbo har gedigen kunskap i ordnandet av integrationsutbildning såväl vid Åbo yrkesinstitut och vuxenutbildningscentret Turun Aikuiskoulutuskeskus som hör till koncernen.

Utbildning som ordnas till hemmamammor och stöds med barnskötsel är en modell som tagits fram i Åbo. Utbildningen ordnas av Åbo finska arbetarinstitut och barnskötseln av Åbo stads småbarnspedagogiska tjänster.

Inom stadens kompetenscenterprojekt har man fått god erfarenhet av att testa språkfärdigheterna i samband med kompetenskartläggningen, vilket gör det möjligt att utföra slutbedömningen som eget arbete hos Åbo invandrantjänster och Åbo yrkesinstitut. Inom kompetenscenterprojekten har man dessutom kunnat utveckla andra tjänster som främjar integration och invandrarnas sysselsättning och som nu kan utnyttjas. International House Turku erbjuder redan i nuläget heltäckande handledning och rådgivning som i och med den nya integrationslagen blir obligatoriska.

Eftersom det handlar om en tjänst som är ny för kommunen är det meningen att staten förutom ersättningen som betalas för flyktingar också finansierar dessa tjänster via statsandelar. Med andra ord höjs främmandespråskoefficienten i statsandelen för att täcka dessa tjänster. I detta sammanhang sammanslås finansieringarna för kompetenscentrumprojektet (för ANM-finansieringens del) och finansieringarna för handlednings- och rådgivningstjänstprojektet, som hittills ansökts som separata statsandelsprojekt, med dessa statsandelar.

Åbo har goda förutsättningar att erbjuda dessa tjänster till andra kommuner såväl i regionen som i landskapet. Åbo svarar för koordinationen i projektet för utveckling av handlednings- och rådgivningstjänster i Egentliga Finlands i vilket deltar alla centralkommuner i Egentliga Finland förutom Pargas. Av kommunerna i Nystadsregionen deltar Nystad och Letala och av kommunerna i Åboregionen Åbo och Reso.

5. Åtgärdsförslag inom programmet för integrationsfrämjande 2022–2025

Integrationsprogrammet utgår från människan. Två enkäter genomfördes för integrationsprogrammet våren-sommaren 2022 samt andra flerspråkiga undersökningar utnyttjades. Med dessa ville man utreda hur den ökande främmandespråkiga befolkningen i Åbo mår. Valfärdsenkäten för myndiga främmandespråkiga invånare i Åbo gjordes som eget arbete. På enkäten svarade 354 personer. Doktor i samhällsvetenskaper Petri Rekonen anlätades för att analysera enkäten och Gofore Oy gjorde en klusteranalys utifrån materialet. I bedömningen av befolkningens välfärd utnyttjades Stiglitzkommissionens välfärdsbegrepp som delas in i åtta dimensioner. I undersökningen av arbetskraftsinvandring intervjuades både arbetskraftsinvandrare och företag som sysselsatt dem. Undersökningen gjordes av Innolink Oy som intervjuade företrädare för hundra företag och 96 arbetskraftsinvandrare.

Tillsättandet av kommittén som fått sitt namn efter nobelprisvinnaren i ekonomi Joseph Stiglitz förknippas med den plötsliga ekonomikrisen 2008 som den tidens välfärdsräknare inte kunde förutspå. Därför var kommitténs krav att utveckla välfärdsräknare som bättre klarar av att mäta välfärd och förutspå framtiden. Tanken med Stiglitzmodellen är att ta fram bättre information för fattandet av politiska beslut så att också framtidshot beaktas.

Livskvaliteten beror på människans objektiva förmågor eller tillgångar, dvs. allt det som möjliggör en balanserad verksamhet för människan. Livskvaliteten omfattar hela spektret av mänskligt och socialt kapital: hälsa, utbildning, rätt till anständigt arbete, politisk delaktighet, en social och naturlig livsmiljö samt personlig och ekonomisk trygghet. Av förmågor och resurser är hälsan det viktigaste. Utan hälsa har de övriga komponenterna av förmågor inget värde.

Ett nytt inslag i Stiglitzmodellen är fokus på hållbar utveckling. Med hållbar utveckling strävar man efter att mäta ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet i systemen. I Stiglitzmodellen görs en åtskillnad mellan den nuvarande välfärden och hållbarheten (sustainability). Detta innebär att den upplevda välfärden nödvändigtvis inte visar stabiliteten hos den grund som välfärden är uppbyggd på. Den socialt hållbara utvecklingen kan till exempel hotas av segregationen mellan bostadsområden. På lång sikt kan detta ha en inverkan på alienation, snävrare social kapital och därmed utslagning. Denna utveckling kan anses vara ett problem för integrationen, och olika former av samhällsliga tjänster krävs för att bekämpa dessa.

Välfärdsräknarna i Stiglitzmodellen kan vara både objektiva och subjektiva och de ger väsentlig information om människornas livskvalitet. Förutom objektiva och kvantitativa mätare (t.ex. inkomster, utbildning och vissa hälsomätare) betonar modellen på användningen av erfarenhetsmässiga, subjektiva mätare. Användningen av dessa mätare kan motiveras med att vissa faktorer som kraftigt hör ihop med den sociala, ekonomiska och hälsomässiga utvecklingen helt faller utanför de objektiva mätarna. Exempel på ett sådant delområde är säkerhet, och särskilt upplevd rasism och utslagning.

För utarbetandet av integrationsprogrammet fick staden hjälp av Åbo yrkeshögskolas och Yrkeshögskolan Novias studerande i servicedesign som förbereder för gemensam internationell högre yrkeshögskoleexamen. De ordnade verkstäder och intervjuade experter. Gruppindelningen följde Stiglitz olika välfärdsdimensioner med nedan angivna tyngdpunkter.

1. Hälsa

- Främjande av hälsa som inbegriper motion, kultur och andra fritidsaktiviteter som förbättrar det mentala och fysiska välbefinnandet.
- Hälsotillstånd, gällande vilket reformen med välfärdsområden beaktas i fråga om ansvar.

2. Materiell välfärd

- Objektiv materiell välfärd, till exempel inkomstnivå.
- Upplevd materiell levnadsnivå.

3. Kompetens

- Kunskaper i finska eller svenska samt stödande integrationsutbildningar eller utbildningar i finska.
- Internationella studerande.
- Inlärningslivscykeln från dagvård till högskola och från barn till gammal.
- Utbildningssegregation (främmandespråkiga underrepresenterade inom vissa utbildningsformer).

4. Arbete och arbetsliv

- Förenklade av arbetskraftsinvandring.
- Främjande av sysselsättningen hos främmandespråkiga.
- Underlätta företagens tillgång till arbetskraft via dessa grupper.

5. Boendemiljö

- Boende och tillgång till bostäder.
- Segregation av bostadsområden då främmandespråkiga koncentreras på vissa enskilda bostadsområden.

6. Social välfärd och sociala relationer

- Fritid som tillbringas tillsammans.
- Finskspråkiga vänner vs. att umgås med "egna grupper"
- Ensamhet.

7. Trygghet

- Allmän trygghet.
- Förebyggande av utslagning.
- Eventuella säkerhetsutmaningar med segregerade bostadsområden.
- Rasism.

8. Röst i samhället och miljö

- Samhällelig delaktighet.
- Politiskt inflytande.

5.1 Hälsa

Den upplevda hälsan grundar sig på en subjektiv bedömning av den egna hälsan som påverkas av personliga förväntningar, upplevelser och kulturella värden. Denna bedömning avspeglar förutom fysisk hälsa även social och psykisk välfärd. Den ger en bra allmän bild av svararnas hälsotillstånd, något som åtminstone i den västerländska kulturen har konstaterats vara mycket enhetligt med en allmän läkarbedömning. Allmänt taget är de kulturella skillnaderna stora beträffande upplevd hälsa, liksom även skillnaderna mellan män och kvinnor: män brukar uppleva sin egen hälsa som bättre än kvinnorna. Både i vår välfärdsenkät och i FinMonik-kartläggningen (2020) upplevde två av tre främmandespråkiga att den egna hälsan är god.

I välfärdsenkäten kartlades också användningen av olika hälso-tjänster. Mest använde sig svararna av hälsocentralens tjänster (56 %), läkartjänster (38 %) och sjukhus-tjänster (23 %). Andra tjänster användes i betydligt mindre utsträckning. Resultaten motsvarade resultaten i FinMonik-undersökningen. Enligt stadens egna sakkunniga har särskilt vissa främmandespråkiga grupper fler utmaningar med att söka hälsovård än resten av befolkningen.

5.1.1 Mer fysiska aktiviteter för flickor

Endast 11 procent av dem som svarade på välfärdsenkäten för invandrare i Åbo utövade ingen motion, emedan motsvarande siffra i FinMonik-enkäten var 25 procent. I Åboskolornas hälsoenkät som ordnades för alla niondeklassister rör sig flickor med invandrarbakgrund betydligt mindre än förut, och de upplevde att ingen intressant fritidsverksamhet ordnas för dem i områdena. Dessa flickor skiljde sig betydligt från pojkar med såväl med finländsk bakgrund som invandrarbakgrund. Med invandrarbakgrund avses här ett barn vars båda föräldrar eller en ensamstående förälder har flyttat till Finland från utlandet oberoende av om barnen är födda i Finland eller inte.

Utövar motion på fritiden		Flickor med utländsk bakgrund	Flickor med finländsk bakgrund	Pojkar med utländsk bakgrund	Pojkar med finländsk bakgrund
ledd	2019	45,6 %	56,9 %	57,1 %	57,5 %
	2021	33,1 %	49,7 %	53,0 %	51,9 %
på egen hand	2019	66,2 %	70,1 %	71,3 %	71,0 %
	2021	55,6 %	75,0 %	75,0 %	77,2 %
I området ordnas intressant fritidsverksamhet för unga	2019	37,1 %	28,3 %	44,7 %	31,1 %
	2021	20,2 %	24,7 %	39,5 %	29,7 %

Tillsammans med flickorna med invandrarbakgrund och eventuellt med deras familjer utreds sätt som engagerar dem att röra på sig och stöds kultursensitiva och engagerande idrottstjänster också via den tredje sektorn. I finansieringen utnyttjas den planerade motionssedeln för barn.

Idrottstjänsterna är den ansvariga aktören i samarbete med fritidstjänsterna samt tjänsterna för fostran och undervisning.

Mätare är skolhälsoenkäten (2023 och 2025).

5.1.2. Kommunikationskampanj om fritidstjänster för främmandespråkiga

Tre av fyra som svarade på välfärdsenkäten för främmandespråkiga i Åbo upplevde att de egna levnadsvanorna borde förbättras. Utmaningen är att man inte i tillräcklig grad känner till de tjänster som främjar hälsa.

En kommunikationskampanj genomförs för att med hjälp av en mångsidig, tydlig och koncist kommunikation uppmuntra främmandespråkiga att använda fritidstjänster. I kampanjen utnyttjas flera olika kanaler: bl.a. skolor och språkkurser, Wilmasystemet och närbutikernas anslagstavlor.Handledning och råd om fritidstjänsterna ges inom International House Turkus tjänster och integrationsutbildningar. Säkerställs att det också tillhandahålls förebyggande hälsofrämjande tjänster som planerats tillsammans med målgruppen. Målet är att antalet deltagare med annat modersmål ökar inom de hälsofrämjande välfärdstjänsterna.

Ansvarsinstans var fritidstjänsterna i samarbete med kommunikationen, främjande av hälsa och välmående bland barn och ungdomar samt invandrartjänsterna.

Mätare är genomförandet av kampanjen och bedömningen av dess effekt samt en enkät för stadens egna och tredje sektorns producenter av hälsofrämjande fritidstjänster som utreder huruvida antalet främmandespråkiga deltagare ökat tack vare kampanjen.

5.1.3. Kommunikationsplan om hälsotjänsterna för främmandespråkiga

Tydliga servicebeskrivningar behövs av vilken instans som sköter vilken tjänst. Man ska se till att informationen även når dem som alldeles nyligen anlant till Finland och som ännu inte behärskar finska eller svenska och att den beaktar de kulturella skillnaderna (till exempel att läkaren inte kommer till patienten utan att patienten själv måste söka sig till läkaren eller det faktum att psykiatriska tjänster är starkt stigmatiserade i vissa kulturer).

I samarbete med främmandespråkiga invånare och välfärdsområdet utarbetas en kommunikationsplan om hälsotjänsterna för främmandespråkiga. Tydliga servicebeskrivningar behövs av vilken instans som sköter vilken tjänst. Målet är att främmandespråkigas uppsökande av hälsovård förbättras och att informationen om tillgängliga tjänster ökar.

Ansvarsinstans är främjande av välbefinnande och hälsa i samarbete med välfärdsområdet och kommunikationsenheten.

Mätare är utarbetande av planen på ett sätt som inkluderar de främmandespråkiga och genomförandet av planen.

5.2. Materiell välfärd

Försörjning anses vara en central faktor som kopplas till människans levnadsförhållanden eftersom den har en stor inverkan på hälsa och upplevd välfärd. Försörjning kan mätas med objektiva och subjektiva mätare. Fördelen med det objektiva mätningssättet är dess exakthet. Den subjektiva, dvs. upplevda, försörjningen berättar i sin tur om hur inkomsterna räcker till för egna behov. Objektivt låga inkomster kan till exempel kompenseras med låga boendekostnader, vilket leder till att försörjningen upplevs vara god. Objektiv och upplevd försörjning kan alltså nödvändigtvis inte jämföras med varandra. Beaktansvärt i välfärdsenkäten för främmandespråkiga i Åbo var att 32 procent av svararna har under de senaste 12 månaderna varit rädda för att maten tar slut innan svararen fick pengar för att köpa mer mat.

Enligt välfärdsenkäten ville var tredje person som svarade på välfärdsenkäten för främmandespråkiga i Åbo utföra fler arbetstimmar.

Staden kan stöda den materiella välfärden genom att hjälpa till med att söka arbete, motivera personen till att utveckla sin arbetskarriär, förbättra arbetslivsfärdigheterna genom utbildning och ge råd i frågor kring försörjning.

5.2.1 Förstärkande av individuella sysselsättningsförutsättningar

Försörjningsfällor kan hindra inledandet av studier eller arbete i låginkomstbranscher. Invandrare erbjuds ofta deltidsarbete och arbete med låg lönenivå - något som emellertid kan lämpa sig för småbarnsmammor - men stöden är bättre eller bara så pass lägre att arbete inte lönar sig. Invandrare har inte heller alltid ekonomiska möjligheter att delta i sysselsättningsfrämjande utbildning. I värsta fall utnyttjas invandrare som inte är förtrogna med arbetsvillkor och minimilön. Andra sysselsättningshinder kan vara brist på permanent bostad eller bankkonto, barnens dagvårdsbehov och skulder.

En exempelkampanj inleds för att väcka invandrarnas/främmandespråkigas drömmar om något mer, till exempel en egen bostad. Målet är att öka medvetenheten om hur förbättrande av kompetensen förbättrar möjligheterna till sysselsättning och bättre lönenivå på längre sikt. Kampanjen ökar också arbetslivskunskaperna. Tredje sektorn och näringslivet involveras i planeringen och genomförandet av kampanjen. Invandrarna motiveras i allt större grad i handledningstjänsterna.

Ansvarsinstans är invandrartjänsterna i samarbete med sysselsättningstjänsterna.

Mätare är genomförandet av kampanjen och bättre sysselsättning bland främmandespråkiga.

5.2.2 Språkinläring i arbetet

En sammanslagning av språkutbildningar och arbete garanterar på längre sikt en bättre försörjning, men ingen fungerande metod har hittats för detta. Om en invånare med annat modersmål studerar finska under arbetstid är hans produktivitet sämre än de andras. Å andra sidan upplever också personer med familj att det är svårt att studera efter arbetsdagen.

Modeller uppbyggs som ger möjlighet att kombinera språkstudier och arbete så att försörjningen tryggas: till exempel deltidsarbete och deltidsstudier. Arbetet skulle kunna inledas med grundläggande språkkunskaper och språkkunskaperna förbättras under arbetets gång. Modellerna kan genomföras som ett pilotförsök i samarbete med ett personaluthyrningsföretag som underlättar hittandet av en första arbetsplats.

Ansvarinstans är invandrantjänsterna i samarbete med sysselsättningstjänsterna.

Mätare är antalet sysselsatta genom genomförda pilotförsök.

5.3 Kompetens

I det nya bosättningslandet är kunskaper i det talade språket och samhällets verksamhetssätt samt yrkeskunskaper en viktig del av integrationen. Integrationsåtgärderna ska se till att alla grupper och individer integreras oberoende av ålder, kön eller invandringsorsak.

Kompetensutvecklingen ska följa de mål i stadsstrategin, borgmästarprogrammet och spetsprojekten som uppställts för integration och till exempel för att locka och hålla kvar utländsk arbetskraft. Gällande kompetensdimensionen ska man också förbereda sig för ovannämnda ändringar i omvärlden, i synnerhet totalreformen av integrationslagen från och med 1.1.2025.

En av integrationens hörnstenar är att lära sig det lokala språket. Främmandespråkigas kunskaper i finska förstärks under hela utbildningsstigen.

Enligt undersökningen UTH - Ulkomaista syntyperää olevien työ ja hyvinvointi (2015) deltog 69 % av svararna i språkkurser medan de vistades i Finland. Av invandrarna deltog så gott som alla, emedan endast hälften av arbetskraftsinvandrarna deltog. Utanför integrationsutbildningarna som staten upphandlat faller de invandrare som inte anmäler sig som arbetslös arbetssökande. Ansvar för att ordna utbildningar för dessa personer överförs i samband med reformen av integrationslagen till kommunerna.

På basis av välfärdsenkäten för främmandespråkiga i Åbo ansåg 70,9 % att de uppnår sina professionella mål med hjälp av utbildningen. Med andra ord behövs ofta yrkesrelaterad utbildning utöver språkutbildningen.

Åtgärder i anknytning till kompetens

5.3.1. Förstärkande av mångkulturell utbildning

Integration i två riktningar är en modell där främmandespråkiga lär sig av finskspråkiga och finskspråkiga av främmandespråkiga för att öka förståelsen mellan kulturerna.

Förståelsen mellan olika språkgrupper förbättras genom att öka interkulturellt studieinnehåll på olika utbildningsnivåer.

Ansvarsinstanter är fostrings- och undervisningstjänsterna.

Mätare är fenomenbaserat interkulturellt studieinnehåll i läroplanerna för stadens olika utbildningsstadier.

5.3.2. Ett större antal främmandespråkiga i gymnasierna och högskolorna

Med utbildningssegregation avses att studerande med annat modersmål är underrepresenterade i gymnasier och högskolor. En utmaning är det höga medeltalskravet i Åbogymnasierna som är svårt att uppnå om studiespråket inte är det egna modersmålet. Dessutom har studerandena inte så bra kännedom om högskolestigen och de egna föräldrarna kan sällan hjälpa till med utbildningsval. Om kamrater inom den egna språkgruppen inte heller har erfarenhet av gymnasie- eller högskolestudier kan det vara svårt att söka till dessa utbildningar.

Vi utnyttjar vägkartan som inom projektet Minskande av skolegregationen i Åbo byggdes upp för den grundläggande utbildningen för att öka antalet främmandespråkiga gymnasieelever och högskolestuderande. Målet är att höja andelen främmandespråkiga gymnasieelever och högskolestuderande närmare deras andel av språkgruppen.

Ansvarsinstans är spetsprojektet för kompetens i samarbete med tjänsterna för fostran och undervisning.

Mätare är ökningen av andelen gymnasieelever och högskolestuderande med annat modersmål.

5.3.3. Identifiering av inläringssvårigheter redan i den inledande kartläggningen

Invandrarna hänvisas redan före integrationsutbildningen till kartläggningar av språkkunskaperna med hjälp av vilka deras förmåga att lära sig nya språk identifieras. Utmaningen är att eventuella inläringssvårigheter i huvudsak inte identifieras i kartläggningarna, eftersom till exempel dyslexitest endast lämpar sig för dem som behärskar det finska språket. Detta kan försvåra inläringen av finska och andra ämnen eftersom undervisningen i dessa avseenden inte kan stödas.

Till de inledande kartläggningarna fogas enkla tester för att identifiera eventuella inläringssvårigheter (att läsa högt, att kombinera siffror och bilder eller annat motsvarande) senast efter att staden övertagit ansvaret för dessa 1.1.2025. Nödvändigt stöd för inläringen säkerställs.

Ansvarsinstans är invandrantjänsterna eller någon annan instans som svarar för ordnande eller beställande av den inledande kartläggningen.

Mätare är införande av testerna och antalet identifierade inläringssvårigheter samt stödåtgärder i integrationsutbildningen.

5.3.4. Riktlinje för integrationsutbildningar

Integrationsutbildningarna som NTM-centralen konkurrensutsätter leder till att endast en del sysselsätter sig eller att sysselsättningsstigar är långa för en del. Kommunerna ska bära ansvar för integrationsutbildningarna från och med 1.1.2025 och kommunerna ska staka ut riktlinjer för hur de ordnas. Lagen eftersträvar också snabbare integration. I Åbo är det möjligt att ordna integrationsutbildningar som egen verksamhet (Åbo yrkesinstitut eller vuxenutbildningscentret Turun Aikuiskoulutuskeskus) eller genom att konkurrensutsätta dem såsom NTM-centralen gör i nuläget. Samtidigt är det möjligt att utveckla modellen för integrationsutbildningar. Då integrationsutbildningarna ordnas som egen verksamhet uppnås kontinuitet och utbildningarna kan utvecklas på lång sikt så att deras kvalitet ständigt kan utvecklas och tillräckliga stödresurser tryggas. Dessutom kan integrationsstigar som leder ända fram till arbete planeras. Konkurrensutsättning möjliggör i sin tur att kostnaderna hålls på en skälig nivå och i vissa fall resultatriktning.

En fungerande modell för integrationsutbildning utreds tillsammans med kommunerna i regionen. I en fungerande modell kan integrationsutbildningarna delas in i språkbetonade utbildningar i den inledande fasen och i sysselsättningsfrämjande utbildningar i den fortsatta fasen. Beredningen koordineras och sammanjämkas med reformen av sysselsättningstjänsterna.

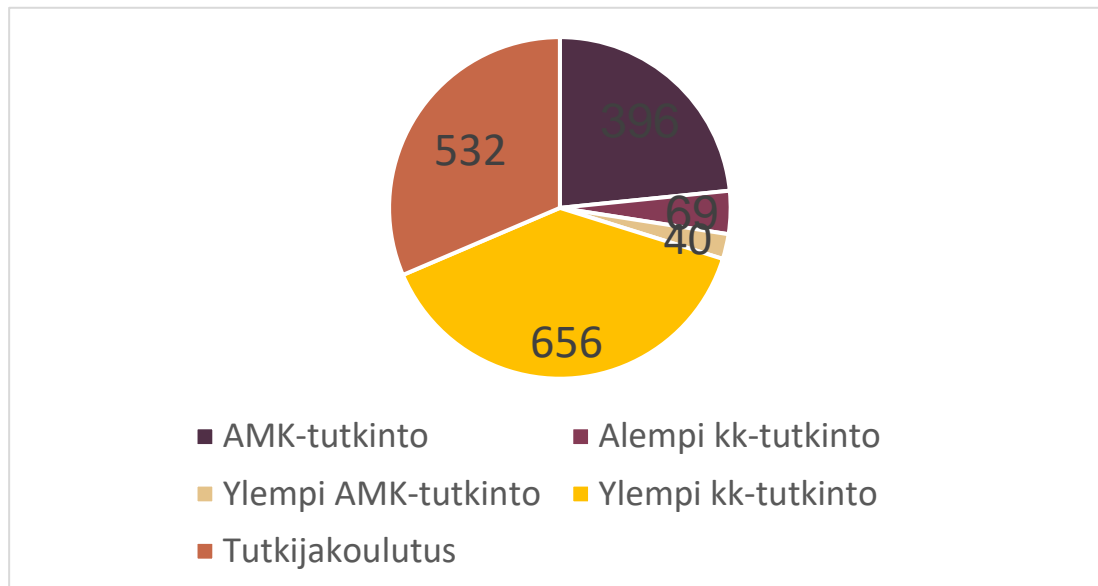
Ansvarinstanser beredningen av reformen av sysselsättningstjänsterna, invandrartjänsterna och det regionala samarbetet

Mätare är stadens riktlinje för en fungerande modell för integrationsutbildning.

5.3.5. Språkstudier också för arbetskraftsinvandrare och internationella studerande

I högskolorna i Egentliga Finland studerade i genomsnitt 1 693 utländska examensstuderande under åren 2018–2020. I högskolorna i Egentliga Finland var andelen utländska examensstuderande av utländska examensstuderande i hela landet ca 8,3 % under åren 2018–2020. Av examensstuderande från utlandet som studerar i landskapet studerade största delen för att avlägga högre högskoleexamen och doktorsexamen.

Andelen som höll på att avlägga doktorsexamen var väldigt hög i förhållande till hur antalet studerande fördelades i högskolorna.

Av de nya utländska examensstuderandena kom 43,2 % från Afrika, 40,2 % från Europa, 9,3 % från Asien, 6,7 % från Nordamerika och Sydamerika och 0,6 % från Oceanien.

Andelen europeiska högskolestuderande var högst bland de som avlägger yrkeshögskoleexamen. Afrikanarnas andel var högst bland de som avlagt högre högskoleexamen. Andelen asiater och amerikanare fördelades väldigt jämnt på de olika utbildningsstadierna.

I etableringsenkäten berättade 61 % att de har studerat finska eller svenska och 33 % berättade att de vill studera dessa språk. Av de som studerar ville 38 % och av de som arbetade 39 % studera finska. Endast 5 % meddelade att de inte ville studera varken finska eller svenska. Av svararna berättade 39 % att de inte alls talar finska eller svenska och även som nybörjare upp till 34 %. Andelen personer som talar utmärkt finska eller svenska var 17 % och måttligt bra 10 %.

De som har studerat finska eller svenska hade uppskattat att de etablerat sig i Åboregionen i genomsnitt bättre än de övriga svararna. Upp till 73 % uppskattade att deras kunskaper i det lokala språket var av mycket eller rätt så stor vikt vid etableringen i Åboregionen. Endast 4 % upplevde att kunskaperna i finska eller svenska inte spelade någon roll i hur de etablerade sig. Kvinnor ansåg att språkkunskaperna är av stor vikt mer än män.

Av de främmandespråkiga som utexaminerats från yrkeshögskolorna i Egentliga Finland hade ungefär hälften (56,5 %) bosatt sig i Egentliga Finland, var fjärde (26,3 %) i Nyland, var tionde (11,0 %) utanför Finland och resten i andra landskap.

Av de främmandespråkiga studerande som utexaminerats från universiteten i Egentliga Finland hade 39,4 % tre år efter utexaminering bosatt sig i Egentliga Finland, var tredje (34,0 %) utomlands, var femte (19,5 %) i Nyland och resten i andra landskap.

Egentliga Finlands hållkraft då det gäller studerande som utexaminerats från yrkesutbildningen och måttlig då det gäller de som utexaminerats från högskolorna. Bland de som utexaminerats i Egentliga Finland är Nyland också ett lockande område.

Internationella studerande och arbetskraftsinvandrare faller utanför integrationsutbildningen och lär sig därmed inte finska. Detta bidrar till att deras vistelse i Åbo/Finland förblir kort.

Högskolestuderandena kan leva i en "engelskspråkig bubbla", vilket leder till att de inte studerar finska och blir därför utan arbete.

För att säkerställa att internationella studerande blir kvar i området ska staden komma överens med läroanstalterna om modeller med hjälp av vilka man kan marknadsföra kompletterande studiemodeller för finska och svenska till de studerande. Språkstudierna bör inledas genast efter att studierna börjar och pågå under hela studietiden. Samtidigt ska de studerande motiveras till studier i finska eller svenska samt erbjudas kompletterande språkinlärningsmöjligheter.

För arbetskraftsinvandrarnas studier i finska eller svenska ska tas fram nya genomförandesätt och modeller som ger möjlighet att studera språk också på fritiden. Målet är att öka även denna grupps integration och delaktighet och att de stannar kvar i Åbo.

Tillsammans med företrädare för målgruppen kartläggs de bästa sätten att lära sig finska eller svenska. Det kan handla om flexibla studiemetoder som utnyttjar mobilapplikationer och andra tekniska lösningar, studier på egen hand, språkkaféer och andra innovativa metoder. Information om dessa inlärningsätt sprids ut till målgrupperna i samband med olika tjänster.

Ansvarsinstanser är spetsprojektet för kompetens, invandrartjänsterna, kommunikationen och de instanser som svarar för samarbetet mellan stadens högskolor.

Mätare är hur väl marknadsföringskampanjen lyckas, dvs. nya studerande som hör till denna målgrupp och som nåtts med hjälp av kampanjen samt etableringsplaner som utarbetats.

5.3.6. Hemmamammor uppmuntras att lära sig finska och ta sig till arbetslivet

Hos hemmamammor med annat modersmål är sysselsättningsgraden betydligt lägre (31 %) än hos hemmamammor med inhemskt modersmål (69 %). I Finland är sysselsättningen bland hemmamammor som är invandrare mycket sämre än i de övriga nordiska länderna. I Åbo har deras integrationsutbildning ordnats vid Utlänningsbyrån med stöd i form av barnskötsel. Då Utlänningsbyråns funktioner överförs till välfärdsområdet tar Åbo stad över ansvaret för hemmamammors integrationsutbildning. Utlänningsbyrån fokuserade på flyktningmammors integrationsutbildning, men enligt statistiken har största delen av mammorna kommit till landet som makar. Därför är det skäl att börja stöda även deras integration.

Tillsammans med tredje sektorn och stadens integrationsverksamhet för hemmamammor uppbyggs ett sysselsättningsfrämjande ekosystem som syftar till att främja sysselsättningen hos mammor med invandrarbakgrund. Ekosystemet utgår från att nå hemmamammorna, serviceutbudet ska inte begränsas till flyktningmammorna.

Målet är att med hjälp av motivering och effektivisering av integrationsstigen höja sysselsättningsgraden bland hemmamammor. Då ansvaret för integrationsverksamheten för hemmamammor övergår till staden utvidgas den så att den också gäller andra än flyktningmammor. Åtgärderna uppbyggs i samarbete mellan stadens integrationsverksamhet för hemmamammor och tredje sektorn. I Ekosystemet ingår förutom nåendet av hemmamammor också samhällsorientering, motivering till studier eller sysselsättning, verksamhet som främjar språkkunskaper och andra färdigheter samt handledning till arbete eller studier. Behovet av och möjligheterna till tjänster för hemmapappor utreds.

Ansvarsinstans är invandrartjänsterna.

Mätare är antalet hemmamammor som deltar i verksamheten i förhållande till antalet som får stöd för hemvård och de som sysselsätts via ekosystemmodellen.

5.3.7 Integrering på svenska

Som tvåspråkig stad måste Åbo också möjliggöra integration på svenska. De som i tiden frigjorts från undervisningen i svenska i samband med integrationen för att förbättra sysselsättningsmöjligheterna ska föras möjlighet att lära sig svenska.

Efterfrågan utreds och vid behov fastställs undervisningen i svenska som andra (och främmande) språk vid det svenska arbetarinstitutet Arbis. Staden testar en modell där nätverksbaserad riksomfattande integrationsutbildning på svenska, som konkurrensutsatts av NTM-centralen, stöds genom tutorgruppverksamhet med stöd av frivilliga tutorer. Realistisk information om sysselsättningsmöjligheterna ges på svenska till integrationsplanerarna.

Ansvarsinstanser är fostrings- och undervisningstjänsterna och invandrantjänsterna.

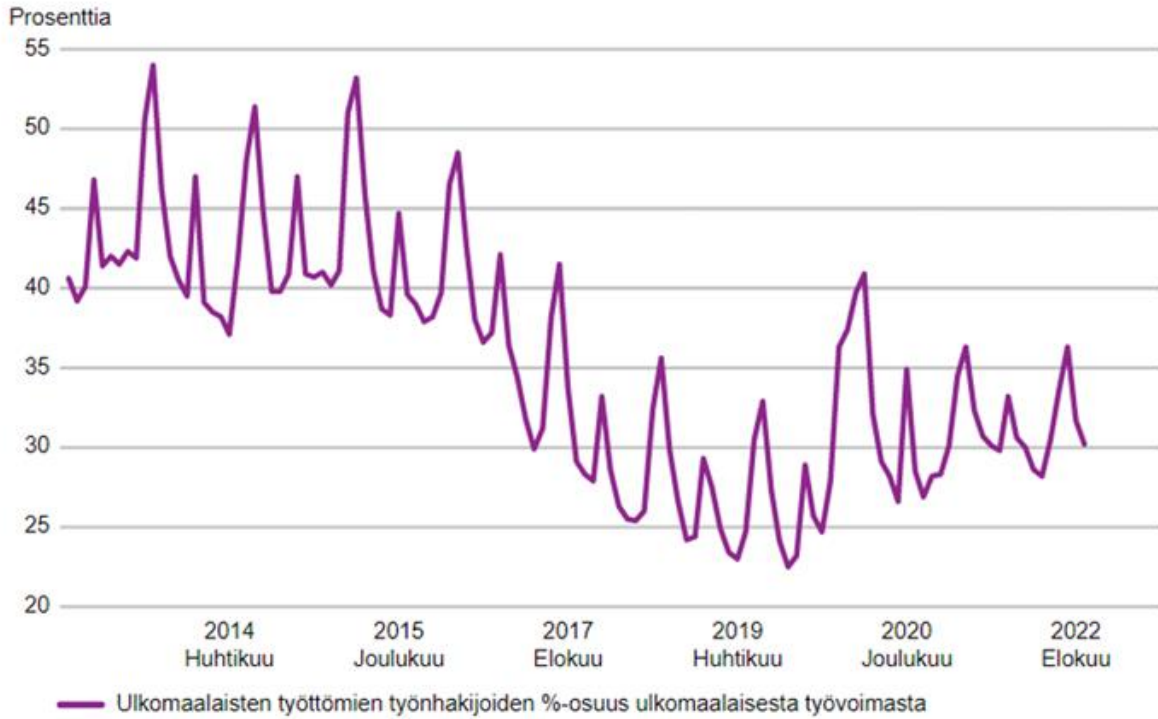
Mätare är tillgången till svenskspråkiga integrationsstigar och antalet främmandespråkiga studerande på Arbis svenskakurser.

5.4 Arbete och arbetsliv

Sysselsättningsgraden hos främmandespråkiga och särskilt hos personer som enligt sina pass är utlänningar ligger på en lägre nivå än hos finsk- och svenskspråkiga. Dessutom är den mer känslig för konjunkturer än hos infödda finländare. Av den utländska arbetskraften i Egentliga Finland deltog en större del i sysselsättningsfrämjande tjänster i slutet av september 2022 än ifjol. Särskilt antalet utlänningar som sysselsatts inom såväl kommunen som privata sektorn har höjts. Med tanke på utbildningarna har deltagandet i utbildningar på eget initiativ minskat och deltagandet i arbetskraftsutbildningar ökat. Särskilt för personer som enligt passet är utlänningar består utmaningen i att de inte i något skede framskrider från sysselsättningsfrämjande tjänsterna vidare till mer permanenta anställningsförhållanden (detta undersöks närmare i bilagan).

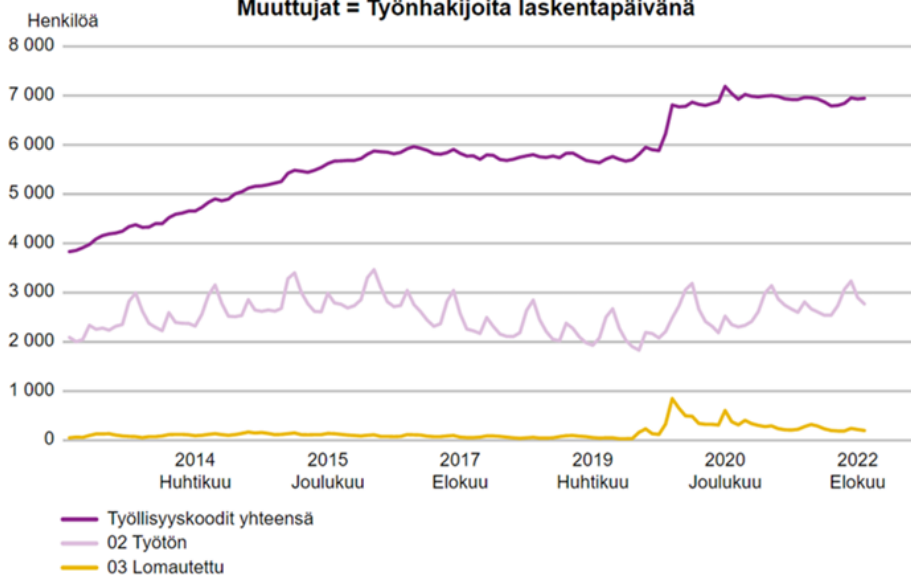

1261. Ulkomaalaisten työttömien työnhakijoiden osuus ulkomaalaisesta työvoimas
Kunta = 853 TURKU

TEM Työnvälitystilasto / Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto

1207. Työnhakijat ammatin, koulutuksen, diagnoosin, kielen ja kansalaisuuden m
Kunta = 853 TURKU
Kielet = Muut kielinimet
Muuttajat = Työnhakijoita laskentapäivänä

TEM Työnvälitystilasto / Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto

Tabellen nedan visar arbetssökande med annat modersmål (alla kunder hos NTM-centralen, också de som har ett arbete, men som ändå är arbetssökande) och separat arbetslösa arbetssökande och

I välfärdsenkäten för främmandespråkiga framhävdes den egna aktiviteten och sociala nätverk vid sökningen av arbete. På basis av arbetsannons hittade 32 procent av svararna en arbetsplats.

Nästan lika många (30 %) hade kontaktat arbetsgivaren direkt. En femtedel av svararna lyckades få en arbetsplats via vänner och bekanta. Också arbetspraktiken spelade en viss roll, eftersom 12 procent av svararna hade fått arbete via praktiken. Via personaluthyrningsföretag sysselsattes 4 procent. Däremot var andelen sysselsatta via NTM-centralen endast 2 procent. På motsvarande sätt visade FinMonik-undersökningen att arbetssökanden oftast fått arbete genom att direkt fråga av arbetsgivaren, emedan UTH-undersökningen visade att bekanta spelade en större roll i sysselsättningen. NTM-centralens roll som sysselsättare var enligt båda ovannämnda undersökningar liten.

Hjälp med att hitta arbete söktes mest från NTM-centralen (46 %) och efter det av egna vänner (20 %) samt organisationer och nätverk (20 %). Sällan vände man sig till personaluthyrningsföretag (8 %) eller International House Turku (6 %).

Omfattande språkkunskaper är en fördel vid sökningen av arbete, emedan bristfälliga färdigheter i de inhemska språken återspeglades i möjligheten att hitta arbete. Två tredjedelar av dem som svarat ansåg att det största sysselsättningshindret är bristfälliga språkkunskaper. Andra faktorer som försvårar sysselsättningen ansågs vara bristfälliga förhållanden till infödda finländare (29 %), arbetsgivarnas diskriminerande attityder (25 %) och brist på arbetserfarenhet (24 %). En bristfällig utbildning (13 %) eller en examen som inte har godkänts i Finland (14 %) bildar enligt svararna tillsammans ett viktigt hinder för sysselsättning. Endast ett fåtal ansåg att lönenivån inte var tillräcklig (9 %) eller att familjemedlemmar skulle ha förhållit sig negativt mot arbetssökandet (0,3 %). Gällande psykologiska faktorer ansågs den egna osäkerheten och rädslorna som förknippas med arbetslivet (12,6 %) som rätt så betydande. Av konkreta sysselsättningshinder var avsaknad av körkort, hygienpass eller säkerhetspass de mest betydande (10 %).

Företag som sysselsätter internationell arbetskraft har enligt enkäten om bosättningstjänster för det mesta hittat internationell arbetskraft med hjälp av en allmän platsannons (46 %) eller via ett personaluthyrningsföretag (21 %). Arbetskraft hittades också ofta via utländska anställda som redan jobbade i företaget och genom att arbetssökandena direkt tog kontakt med företaget. Hos endast 9 % av företagen som svarade har internationell arbetskraft hittats via högskolorna. Endast 6 % av företagen angav att de har använt sig av relokeringstjänster. Merparten av företagen (84 %) behöver inte tilläggsstöd för att hitta internationell arbetskraft. Gällande de företag som svarat har internationell rekrytering med andra ord lyckats med de metoder som de hittills tillämpat.

I och med reformen av sysselsättningstjänsterna ökar kommunernas roll i främjandet av arbetskraftsinvandring allt mer. Internationell rekrytering och arbetsförmedling blir en del av sysselsättningstjänsterna som kommunerna ska svara för. Största delen av experterna vid arbets- och näringsförvaltningens internationella rekrytering överförs i kommunernas tjänst.

5.4.1 Målinriktade åtgärder utvecklas för att främja sysselsättningen bland främmandespråkiga

Både invandrarnas och främmandespråkigas arbetslöshet är i flera invandrargrupper större än arbetslösheten i genomsnitt. En del av arbetsgivarna är fortfarande inte redo att anställa främmandespråkiga. I tutormodellen stöder en främmandespråkig anställd på arbetsplatsen sysselsättningen av andra främmandespråkiga i företaget.

Aktiva tjänster erbjuds koncentrerat på ett ställe och är tydligt formulerade för både arbetsgivare och anställda. Tjänsternas effekter bedöms och de tjänster som inte främjar

sysselsättning slopas. Tutormodellen tillämpas och arbetsgivare bistås i att få goda erfarenheter och rätt information om främmandespråkiga anställda till exempel i samarbete med personaluthyrningsföretag. Genom nätverkssamarbete med företag ges kunderna en realistisk bild av den finländska arbetsmarknaden. Målet är att öka sysselsättningen av invandrare/främmandespråkiga.

Ansvarsinstanser är sysselsättningstjänsterna och invandrantjänsterna.

Mätare är en bättre sysselsättning av främmandespråkiga (kan konjunkturstandardiseras genom att jämföra med utvecklingen av den totala sysselsättningen).

5.4.2 Sysselsättning av personer med annat modersmål inom uppgifter som motsvarar kompetens

Invandrare/ personer med annat modersmål sysselsätts i uppgifter med en lägre kravnivå än deras kompetens eller utbildning skulle förutsätta eller deras kompetenspotential utnyttjas inte. Det är viktigt att de som har ett annat modersmål inte upplever att de är överutbildade för sitt arbete. Unga behöver goda exempel som man kan följa och därtill kan de som sysselsatt sig inom meningsfulla uppgifter fungera som stadens attraktionsfaktorer.

Man skapar en modell där man utvecklar vidare de bästa lösningarna som tagits fram inom kompetenscentrumprojekten i såväl Åbo som andra kommuner. Kunder uppmuntras till att kartlägga, identifiera och erkänna sin kompetens. Kunder med annat modersmål hänvisas till ett sådant arbete och en sådan utbildning som lämpar sig för dem. Vi identifierar de begåvningar som redan bor i Åbo och hjälper dem att formulera och beskriva sin kompetens för företag.

Som ansvarsinstans fungerar sysselsättningstjänster, invandrantjänster samt läroanstalter.

Som mätare i den nya välfärdsenkäten för personer med annat modersmål eller motsvarande enkät används den ökade andelen personer som upplever att de utför ett arbete som motsvarar deras utbildning.

5.4.3 Utveckling av språkkunskaper och arbetskompetens genom sysselsättning i staden

Bristen på språkkunskaper är en av de viktigaste faktorerna som försvårar sysselsättningen av personer med annat modersmål.

Vi testar en modell där staden med sysselsättningsstöd sysselsätter de som har sämre språkkunskaper inom uppgifter där man också använder finska och där en del av arbetstiden kan användas för att lära sig finska. I avsnittet inkluderas också en kartläggning av kompetens och en fortsättningsväg in på den öppna arbetsmarknaden eller till studier som leder till den.

Som ansvarsinstanser fungerar sysselsättningstjänster samt fostrings- och undervisningstjänster för språkutbildningens del.

Som mätare används genomförandet av försöket.

5.4.4. Staden rekryterar personer med annat modersmål

Syftet med stadsstrategin är att främja sysselsättningen av invandrare, men den offentliga sektorn sysselsätter fortfarande personer med invandrarbakgrund i betydligt mindre utsträckning än den privata sektorn. Den relativa andelen anställda med annat modersmål inom Åbo stad motsvarar inte andelen av hela befolkningen. Genom att anställa invandrare kan man också möta servicebehovet för mångkulturella kunder. Samtidigt får man viktiga kulturtolkare och stöttepelare (THL som exempel).

Staden fungerar som exempel och anställer personer med annat modersmål till varje sektor i samband med nyrekryteringar.

Ansvarsinstanser är rekryteringstjänsterna tillsammans med stadens olika aktörer

Som mätare ökningen av den relativa andelen anställda med annat modersmål

5.4.5. Incitament för arbetsgivare

Arbetsgivarnas vilja att sysselsätta personer med invandrarbakgrund är sämre än viljan att sysselsätta personer med finländsk bakgrund.

Vi utreder möjligheten att inleda ett försök där det finns tillräckligt med incitament att anställa en invandare som befinner sig i en mer utmanande ställning.

Som ansvarsinstans fungerar sysselsättningstjänster.

Som mätare genomförandet av försöket. Mätaren uppdateras under integrationsprogrammets giltighetstid.

5.4.6 Vi delar med oss av framgångsberättelser

Uppmuntrande exempel gör staden till en mer lockande arbetsplats för arbetskraften.

På stadens webbplats samlas framgångsberättelser på olika språk om både internationella anställda och sysselsatta personer med annat modersmål.

Som ansvarsinstanser fungerar kommunikation, invandrantjänster och sysselsättningstjänster.

Som mätare minst tio framgångsberättelser på stadens webbplats.

5.4.7. Arbetskraftsbank för företag som lider av brist på arbetskraft

Inom några branscher råder en kronisk brist på arbetskraft och man kan inte hitta experter samtidigt som finländarna åldras.

Man ansöker om finansiering varmed man kan skapa arbetskraftsbanker för olika branscher varifrån företagen lätt kan rekrytera experter som vill flytta till Finland och vars integration staden stöder genom att erbjuda etableringstjänster via International House Turku. Modellen kan genomföras tillsammans med de övriga sex största städerna.

Som ansvarsinstanser fungerar Talent-aktörer dvs. invandrantjänster och Turku Science Park.

Som mätare används genomförandet av arbetskraftsbanken.

5.5 Boendemiljö

I Åbo koncentreras personer med annat modersmål till de stadsdelar där de lätt kan hitta en bostad till ett rimligt pris och där de hittar likasinnade personer som talar samma språk. Med segregation avses en social och etnisk differentiering av bostadsområden som leder till att vissa befolkningsgrupper är överrepresenterade i det ena området och underrepresenterade i det andra området. Segregationen kan ha positiva effekter (sociala fördelar med etnisk koncentration), men de negativa effekterna av segregation kan innebära betydande utslagning såsom arbetslöshet, problem med skolsystemet och brottslighet.

Andelen personer med annat modersmål i olika bostadsområden 31.12.2021

Hirvensalo-Kakskerta	6 %
Centrum	5,9 %
Västcentrum	6,5 %
S:t Marie-Patis	8,7 %
Nummisbacken-Hallis (om bara Hallis tas med 33,7%)	17,6 %
Pansio-Jyrkkälä	27,2 %
Runosbacken-Raunistula	13,9 %
Skansen-Uittamo	8,7 %
Svalberga-Huhkola	12,3 %
Laustis	45,4 %
Svalas	29,8 %
Kråkkärret	53,4 %

Åbo sammanlagt	12,9 %
----------------	--------

Största delen av de svarande med annat modersmål (77,6 %) som deltog i välfärdsenkäten kände sig som hemma i Åbo. En ännu större del av de svarande trivdes i sin nuvarande boendemiljö (85,1 %) Lite mindre nöjda (72,8 %) var man med tjänsternas tillräcklighet. Utifrån analyser av GoFore kan man observera att ju längre en person har bott i Åbo desto större är sannolikheten att han eller hon känner sig som hemma i Åbo.

5.5.1 För personer med annat modersmål möjliggörs boende även i andra stadsdelar med hjälp av återuthyrningsmodell

För att minska den språkliga segregationen i bostadsområden behövs modiga beslut utan pruta på empati.

Tillsammans med företagen skapas en återuthyrningsmodell som gör det möjligt för personer med invandrarbakgrund att få bostäder även i andra delar av staden. Produktionen av hyresbostäder utökas även i andra områden. Även behovet av större bostäder i familjestorlek beaktas.

Som ansvarsinstanser fungerar invandrantjänster samt Spetsprojektet för gemenskap, välfärd och en balanserad utveckling av bostadsområden, TVT och miljöjänster.

Mätare: Den relativa andelen personer med annat modersmål jämnas ut i stadens olika delar.

5.5.2 Lösningar till problem i anknytning till tillgången till bostäder löses

I Åbo har en kritiskt faktor då det gäller att hitta bostäder visat sig vara den knappa tillgången till bostäder för personer som beviljats asyl. Problemet existerar i alla tillväxtcentrum där det råder brist p bostäder och det därför är svårt att bostäder för kvotflyktingar eller ukrainare personer som behöver tillfälligt skydd och i vissa fall också för invandrare som flyttat till Finland på grund av arbete.

Vi skapar en modell för hur vi kan skaffa bostäder för dessa målgrupper. De kan innehålla anskaffning av söktjänster, återuthyrningsmodell eller kartläggning av det existerande bostadsbeståndet.

Ansvarsinstans: Invandrantjänster

Som mätare används att mottagningen av kvotflyktingar i framtiden inte får dröja på grund av hinder för att få en bostad.

5.5.3 Områden som bebos av personer med annat modersmål görs attraktivare för finsk- och svenskspråkiga

Attraktiviteten för invandrardominerade bostadsområden hotas att försvagas och områden "blir fattigare".

Man testar nya modiga idéer för att öka bostadsområdenas attraktivitet och man gör också områdena attraktivare för finskspråkiga genom att omformulera berättelsen om dem och genom att lyfta fram gemenskapens stöd och andra styrkor i områdena. Därtill ordnar man

evenemang som förenar alla invånare.

Ansvarsinstans: Spetsprojektet för gemenskap, välfärd och en balanserad utveckling av bostadsområden.

Mätare: Den relativa andelen personer med annat modersmål jämnas ut i stadens olika delar.

5.5.3. Bli Åbobo-kampanjen för ukrainare som beviljats tillfälligt skydd

De ukrainare som beviljats tillfälligt skydd får möjlighet att ansöka om hemkommunsrätt då deras tillfälliga skydd har fortgått i ett år dvs. från mars 2023. Beviljandet av hemkommunsrätt ger dem alla tjänster och skapar tillväxt i staden. Hemkommunsrätten är en förutsättning för att Åbo ska få flyktingersättningar för dem.

Nedan finns en tabell över antalet personer som fått tillfälligt skydd som Åbo mottagningscentral i Pansio ansvarar för, vars skyddstid på ett år löpt ut. Observera att många av dem istället för att bo i Åbo, bor i andra kommuner i Egentliga Finland i bostäder enligt kommunmodellen eller i inkvartering.

Antalet personer som fått tillfälligt skydd i 12 månader	2023									
	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	Sammanlagt
Åbo mottagningscentral i Pansio	370	1382	455	466	224	262	175	142	97	3573

Vi ordnar Bli Åbobo-kampanjen för ukrainare i syfte att öka antalet nya Åbobor med tusen ukrainare.

Ansvarsinstans: kommunikation och invandrantjänster i samarbete med Suomen ukrainalaiset ry och den ortodoxa kyrkan.

Mätare: antalet nya Åbobor har ökat med minst tusen personer som kommit från Ukraina.

5.6 Social välfärd och sociala relationer

Sociala relationer är en viktig del av människans liv. De har inverkan på den allmänna hälsan såsom också hur en människa integreras i samhället. Det sociala stödet kan ses som en resurs som de sociala relationerna ger oss. Framför allt de förtroendefulla relationerna är viktiga. De sociala relationerna har ett stark samband med den subjektiva välfärden. Att sätta ord på sina känslor och att dela med sig av sina personliga känslor skapar också en grund för en känsla av samhörighet. Om en person med annat modersmål har lyckats få finsk- eller svenskspråkiga vänner kan betraktas som en av mätarna för integrationen.

Enligt välfärdsenkäten för personer med annat modersmål hade nästan hälften av de svarande minst två nära vänner, ca en tredjedel hade en nära vän och en femtedel av de svarande hade inga nära vänner. Av dem som deltog i FinMonik-undersökningen hade 92 procent åtminstone en nära vän. Då 20 procent av de svarande inte har några nära vänner är det skäl att fråga om de sociala resurserna för de personer med annat modersmål är på bästa möjliga nivå. Av enkäten som riktades till personer med annat modersmål framgick att 58,5 procent av de svarande hade infödda finländare som vänner. Vänskapsband med infödda uppstod jämnt via arbete (28,2 %), studier (33,6 %) och

fritidsverksamhet (29,7 %). I alla fall hade en betydande del av dem som deltog i enkäten (41,5 %) inga infödda finländare som vänner.

5.6.1. Fritidstjänster som en del av integrationsutbildningar

Att delta i fritidstjänster är ett sätt att lära sig finska under fria former och få finska vänner.

I integrationsutbildningen inkluderar man på samma sätt som under lärande i arbete-perioden möjligheten att bekanta sig med en fritidstjänst som ordnats av en förening eller någon annan aktör.

Som ansvarsinstanser fungerar invandrantjänster, fritidstjänster samt anordnare av integrationsutbildningar.

Mätare: Den relativa andelen av de integrationsutbildningar där presentationer av och studiebesök hos Åbo stads fritidstjänster inkluderats samt den ökade andelen personer med annat modersmål som deltar i fritidstjänster (bedöms med hjälp av enkäter).

5.6.2. Man skapar möjligheter för personer med annat modersmål och finskspråkiga att möta varandra

Invandrare/personer med annat modersmål kan hamna i utanförskap som grupp, om de bara håller sig till sin egen grupp. Dubbelriktad integration (vi bekantar oss med personer med annat modersmål och de bekantar sig med oss) främjas bäst av olika möten. Staden fungerar som underlag för möten mellan invandrare och finländare genom att öka information om fritidsmöjligheter, kartlägga deras önskemål och kommunicera dem aktivt på olika forum. Möten möjliggör informell inläring av det finska språket och att man gör saker tillsammans.

Man skapar fler platser för informellt umgänge för Åbo stads samarbetspartner och alla stadsbor, t.ex. fotbollsplaner i grannskapen. Genom gemensamma aktiviteter möjliggörs möten mellan personer med finländsk bakgrund och personer med invandrarbakgrund såväl i bostadsområden som i stadens lokaler, t.ex. i skollokaler. I detta arbete stöds aktivt den tredje och även den fjärde sektorn.

Som ansvarsinstanser fungerar lokaltjänster, instanser som ansvarar för lokalförvaltningen och invandrantjänster.

Som mätare för möten används antalet öppna lokaler.

5.6.3. Tjänster designas tillsammans med personer med annat modersmål

Stadens tjänster (fritidstjänster, utbildningstjänster och tjänster som främjar sysselsättningen) möter inte alltid invandrare/personer med annat modersmål.

Vi planerar tjänster tillsammans med målgrupper. Vid genomförandet av tjänster beaktas familjer och förvärvsarbetande samt de som lever i en hektisk vardag.

Som ansvarsinstanser fungerar fritidstjänster, fostrings- och undervisningstjänster, sysselsättningstjänster och invandrantjänster.

Som mätare används antalet tjänster som skapats tillsammans med personer med annat modersmål.

5.7 Trygghet

Att känna trygghet i det dagliga livet är en viktig faktor med tanke på hälsa och välfärd. Upplevelser av otrygghet kan bland annat försvaga den upplevda hälsan, förtroendet och upplevelsen av samhörighet samt begränsa individens rörelsefrihet och på så sätt försvaga det sociala umgänget och den fysiska aktiviteten. Känslan av otrygghet kan också försvagas av upplevelser av diskriminering och de upplevda våldssituationerna i vardagen. Upplevelser av diskriminering är individuella bedömningar och känslor om att man blivit behandlad orättvist. Subjektiva upplevelser av diskriminering kan vara mycket starka och skadliga för individen även om de inte uppfyller lagens definition av diskriminering. Diskrimineringen på grund av etnisk bakgrund har bedömts vara den vanligaste grunden för diskriminering i Finland och i större utsträckning i Europeiska unionen.

Enligt välfärdsenkäten för personer med annat modersmål upplevde 87 procent av de svarande sin boendemiljö som trygg. Upplevelser av diskriminering och rasism hade 41 procent av de svarande. Av de svarande var 46 procent rädda för att uppleva diskriminering eller rasism. Över en fjärdedel av de svarande (27,3 %) blev tvungna att vara försiktiga med att röra sig ute av rädsla för diskriminering/rasism. En femtedel av de svarande upplevde att diskrimineringen eller rasismen har påverkat hälsan. Endast 6 procent hade fått hjälp mot upplevd diskriminering eller rasism.

5.7.1. Minskning av rasismen

Helsingfors stad ordnade antirasismutbildningar inom sektorn för fostran och utbildning. Vid utbildningar behandlades språkmedvetenhet, identifiering av kompetens som förvärvats utomlands och ingripande i rasismen. Antalet utbildningsomgångar uppgick till 15 530. Utbildning ordnades i alla personalgrupper anpassade efter olika utbildningsstadier och det var obligatoriskt för personalen att delta i utbildningen. Målet var att de anställda skulle kunna ingripa i rasistiska situationer som också kunde vara omedvetna. Utbildningen fick god respons och innehållet ansågs allmänt taget vara mycket viktigt. Det första antirasistiska seminariet i Åbo stad ordnades i Åbo stadsbibliotek på hösten 2022.

Stadens anställda ordnas utbildning för att minska den omedvetna rasismen. I daghem och skolor effektiviseras utbildningen för godkännande av olikhet. Som pilotstad deltar man i statens kampanj som går ut på att förbättra de etniska relationerna.

Som ansvarsinstanser fungerar personaltjänster, invandrartjänster och stadens alla tjänster.

Mätare: Av Åbo stads anställda deltar över 50 procent i utbildningar.

5.7.2. Minskning av säkerhetsrisker i bostadsområden

Som värst kan segregationen i bostadsområden leda till olika problem.

Kommunens områdesvisa stödnätverk förstärks i invandrardominerade stadsdelar genom positiv diskriminering i skolor och daghem samt genom ungdomsverksamhet som utgår från de ungas behov.

Ansvarsinstans var Spetsprojektet för gemenskap, välfärd och en balanserad utveckling av bostadsområden i samarbete med stadens säkerhets- och riskhanteringsenhet och ungdomstjänsterna.

Mätare: Antalet brott har minskat i de invandrardominerade stadsdelarna.

5.7.3 Minskning av familjevåldet

De familjer som kan lokala språk sämre och som hamnat utanför det finländska samhället lever i en konflikt mellan olika kulturer och kan inte identifiera det finländska samhällets nolltolerans mot familjevåldet. Detta kan ta sig uttryck i fysiskt eller psykiskt underkastande. Familjevåldet är tabubelagt i många kulturer.

Vi erbjuder flerspråkig information om jämställdhet, nolltolerans mot familjevåldet i det finländska samhället samt stödnätverk för offer för våld och potentiella offer via samfund bestående av personer med annat modersmål och religiösa grupper, i handlednings- och rådgivningstjänster, via skolor och andra direkta kommunikationskanaler. Dessutom förstärks stödnätverken med den tredje sektorn.

Som ansvarsinstanter fungerar Spetsprojektet för gemenskap, välfärd och en balanserad utveckling av bostadsområden, fostrings- och undervisningstjänster, ungdomstjänster och invandrantjänster.

Mätare: Fungerande stödnätverk.

5.8 Röst i samhället och miljö

Rösten är ett viktigt verktyg varmed vi kan åstadkomma förändringar i vår gemensamma stad och varmed alla kommuninvånare kan delaktiggöras. Att höra personer med annat modersmål är ett sätt att främja deras integration.

Social aktivitet och deltagande kan ses som ett delområde inom det sociala kapitalet. Med socialt kapital avses i allmänhet sociala nätverk mellan människor som kännetecknas av deltagande, förtroende och ömsesidighet samt gemensamma normer och värderingar. Det politiska deltagandet är en form av samhällsdeltagande och dess vanligaste uttrycksform är röstande. Valdeltagandet bland personer med utländsk bakgrund är klart lägre än det officiella valdeltagandet i hela landet. Andra faktorer som påverkar valdeltagandet är enligt tidigare undersökningar kön (kvinnor röstar mer sällan än män) samt socioekonomisk ställning (de som har det bättre ställt röstar ivrigare). En tredjedel av dem som deltog i välfärdsenkäten för invandrare hade röstat i föregående kommunalval och två tredjedelar hade inte röstat. Av de svarande följde 39 procent med den finländska politiken och aktuella ärenden i medier dagligen, 29 procent varje vecka och nästan en fjärdedel av de svarande följde inte med aktuella ärenden alls. Ärenden som gäller egen bakgrund följer 50 procent av de svarande dagligen, 25 procent varje vecka och mera sällan än månatligen eller inte alls 17 procent av de svarande.

I delen Röst i samhället inkluderades miljöärenden. Alla kan påverka miljöns tillstånd och påverkan förutsätter att alla blir hörda.

5.8.1. Hörande av invandrarna

Alla som flyttat in i landet kan inte delta i samhället på det språk som de lärt sig.

Invandrare hörs även på deras eget språk när det gäller utvecklingen av bostadsområden genom att ordna områdesvisa tillställningar med anknytning till detta tillsammans med aktörer inom den tredje och fjärde sektorn. Inom ramen för integrationsutbildningar ordnas även studerandekårsverksamhet och olika sätt att påverka i det finländska samhället gås igenom. Man stöder öppen, tvärvetenskaplig och mångkulturell kommunikation. Information erbjuds på invandrarnas eget språk och i lättläst form. För detta kan man använda t.ex. delade plattformar där man också kan arbeta vid olika tidpunkter. För stadsborna skulle också kunna finnas fysiska platser (rum eller anslagstavlor) där de kan skriva ner sina idéer om olika teman t.ex. om utveckling av bostadsområdet.

Ansvarsinstanser: Spetsprojekt, invandrantjänster, kommunikation, miljötjänster och läroanstalter

Som mätare används antalet evenemang som ordnats.

5.8.2. Förtätning av organisationssamarbetet

Samarbetet med invandrarorganisationer och dem emellan är slumpmässigt. Uppgifter om föreningar har inte samlats på ett ställe.

De informella nätverken inom den fjärde sektorn är en bra kanal för spridning av information, men som värst kan information som sprids i dessa nätverk vara fel eller till och med skadlig.

För hela stadens bruk upprättas ett informativt register över mångkulturella aktörer, invandrarorganisationer och frivilligorganisationer. Registret utnyttjas vid gestaltning av nätverken, ordnandet av möten och evenemang, i integrationsfrämjande samarbete och kommunikation samt vid hörande av personer med annat modersmål.

Som ansvarsinstans fungerar invandrantjänster (koordinator för invandrararbetet) i samarbete med rådet för kulturell mångfald.

Som mätare upprättandet av ett heltäckande register.

5.8.3. Försöket med Kulturbiblioteket

Tillsammans med föreningar ordnas möjligheter för områdets invånare att diskutera med människor med olika etnisk bakgrund i närbiblioteken. Även politiker och tjänsteinnehavare tas med i diskussioner med dem.

Ansvarsinstanser: Bibliotekstjänster och invandrantjänster.

Mätare: Projektet genomförs.

5.8.4. Information om miljöfrågor på flera språk

Alla invandrare och personer med annat modersmål känner inte till ärenden som gäller

avfallssortering eller andra miljöärenden, även om många personer med annat modersmål deltar i avfallssorteringen enligt välfärdsenkäten.

Vi genomför en kampanj på flera språk och lättläst språk tillsammans med Sydvästra Finlands Avfallsservice och invånare med annat modersmål i invandrardominerade områden om avfallssortering och andra metoder som påverkar vår gemensamma miljö. Vi informerar om evenemang och andra aktiveringsmetoder samt om delaktighet via skolor.

Som ansvarsinstanser fungerar Sydvästra Finlands Avfallsservice, stadens klimatprojekt, fostrings- och undervisningstjänster och invandratjänster.

Som mätare används den respons som kampanjen fått och kampanjens effekt

Invandrarfamiljens berättelse

Ankomst till landet

Alex flyttade till Finland 2019 efter att ha fått arbete som programvaruutvecklare. Ursprungligen kommer han från Ryssland varifrån Alex flyttade till Sydkorea för att skaffa arbetserfarenhet inom programvarubranschen. Till Finland flyttade han tillsammans med sin fru och sina två barn. Säkerhetsläget, det utvecklade samhället och de goda utbildningsmöjligheterna för familjens barn påverkade beslutet att flytta till Finland.

Ordandet av barnets dagvård

Alex maka, Mary, är forskare inom den optiska branschen och hon har en lång arbetserfarenhet av ett internationellt IT-bolag. Mary ville ivrigt börja söka jobb i Finland, men hon var tvungen att stanna hemma för att sköta barn tills hon kan hitta en dagvårdsplats för barnen. Ansökningsprocessen var lång, eftersom ansökan om dagvård ska lämnas till Åbo stad minst fyra månader innan familjen behöver en dagvårdsplats för sina barn.

Makans jobbsökning

När familjen hade fått en dagvårdsplats fortsatte Mary med att söka jobb. Hennes tidigare arbetsbeskrivning hade varit ganska specifik och trots specialkompetens och stark arbetserfarenhet kunde hon inte hitta jobb i Åbo på två år. I Finland och särskilt i Åbo råder ett sådant arbetsmarknadsläge att det finns få arbetsplatser för forskare inom den optiska branschen. De internationella företag inom den optiska branschen som är verksamma i Finland har vanligen sin forskningsavdelning i något annat land.

Mary har använt aktivt TE-tjänster, utvecklat sin cv, skrivit ansökningar, fått karriärvägledning och deltagit i rekryteringsevenemang. Detta har ändå inte gett resultat. Nu är hon beredd på att sadla om, t.ex. till IT-branschen. Hon har ändå ingen klar uppfattning om vilka steg hon ska ta för att hitta jobb; vad hon ytterligare behöver lära sig och inom vilken bransch hon skulle kunna sysselsätta sig. Mary skulle också vilja utnyttja sin nuvarande kompetens och därför fortsätter hon med att söka jobb som motsvarar hennes yrkeskompetens.

Språkinläring

Vid sidan av jobbsökningen studerar Mary finska på en intensivkurs. Hon betalar sina studier själv, eftersom offentligt finansierade kurser är fullsatta. Å andra sidan vill TE-byrån att hon koncentrerar sig helt på att söka jobb. Med detta är Mary inte nöjd, eftersom det inte finns tillräckligt med arbetsplatser som lämpar sig för henne och hon i varje fall behöver goda kunskaper i finska. Efter att ha studerat finska i två år nu har hon uppnått en god medelnivå men upplever att denna kunskapsnivå ännu inte räcker till för att få en arbetsplats. Hon kan inte tävla med finländare om arbetsplatser där goda kunskaper i finska är ett obligatoriskt krav.

Sammanfattning

Redan i tre år har den högutbildade familjens uppehälle varit beroende av Alex lön. Mary får arbetsmarknadsstöd, men stödbeloppet är litet så att det inte påverkar familjens uppehälle nämnvärt. Eftersom Alex lön är på en god medelnivå har familjen en bra levnadsstandard.

På grund av arbetslöshet känner sig Mary deprimerad och olycklig. Att förverkliga sig själv är viktigt för hennes psykiska välbefinnande. Det nuvarande illabefinnandet påverkar också hennes man så att fortsatt arbetslöshet kan leda till att familjen lämnar Finland. En lösning på invandramakarnas arbetslöshet i Åbo skulle kunna vara stadens program som fokuserar på makarnas integration och sysselsättning.